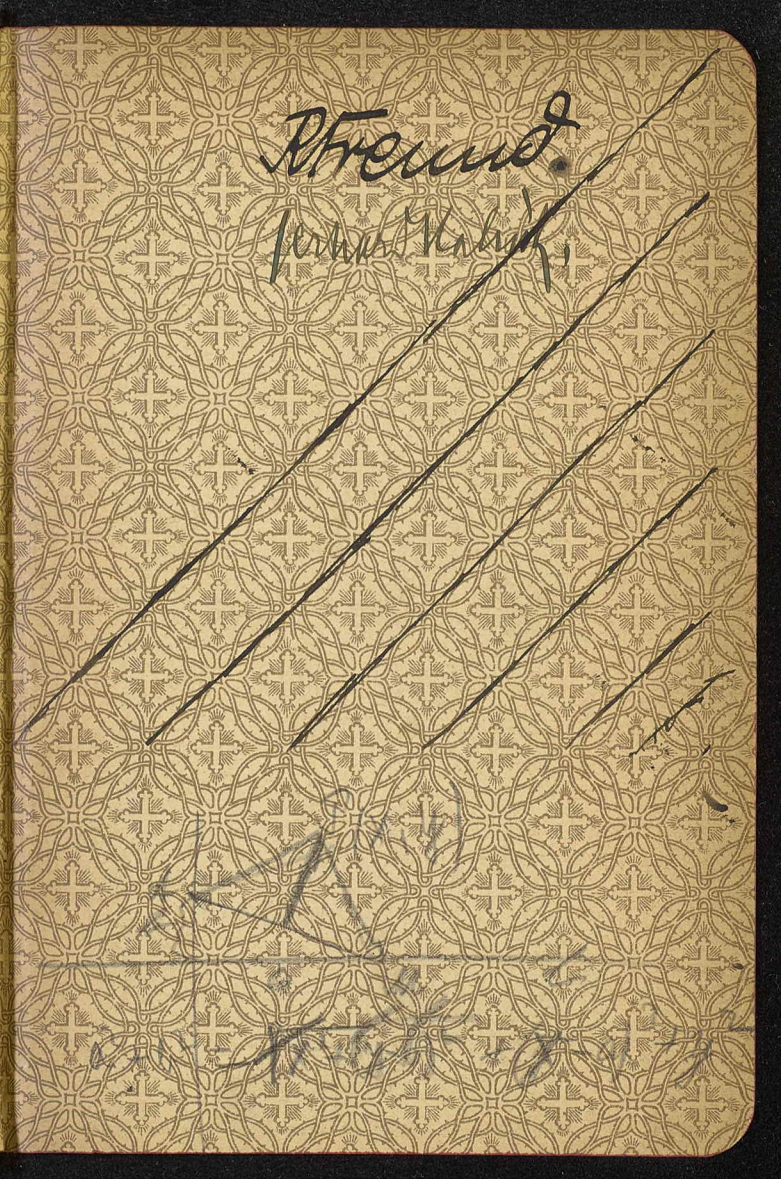
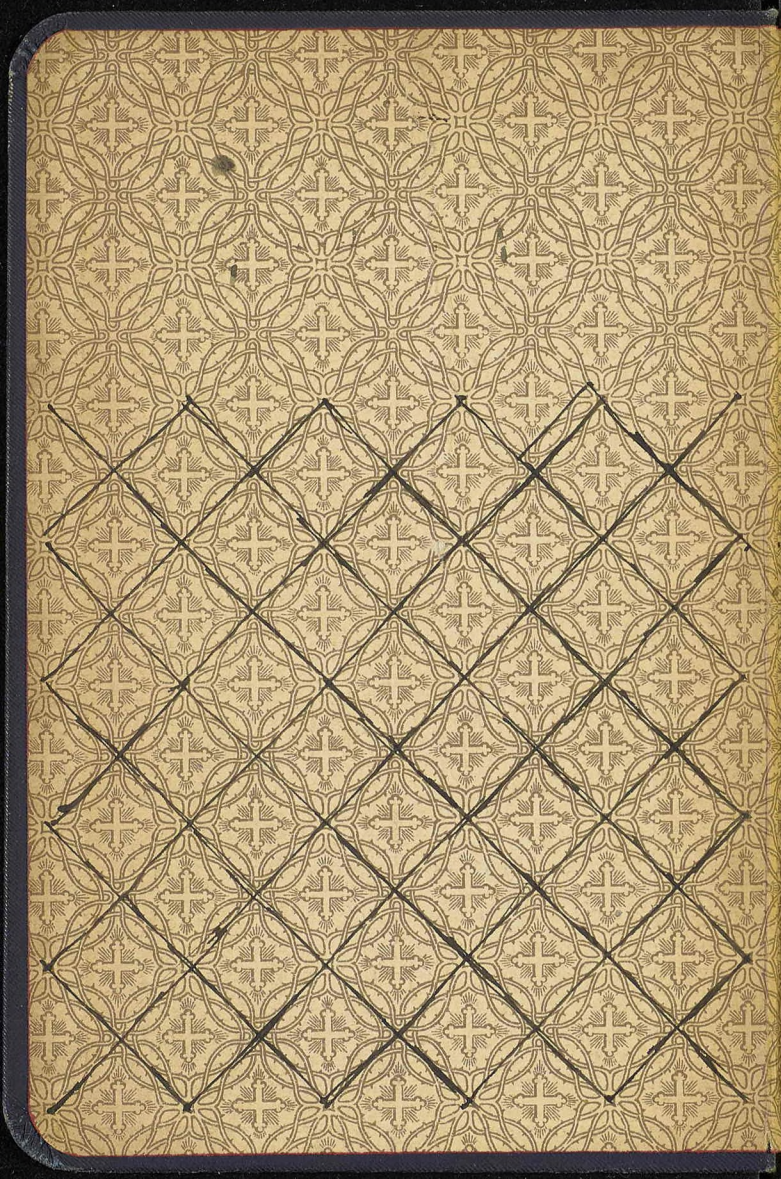
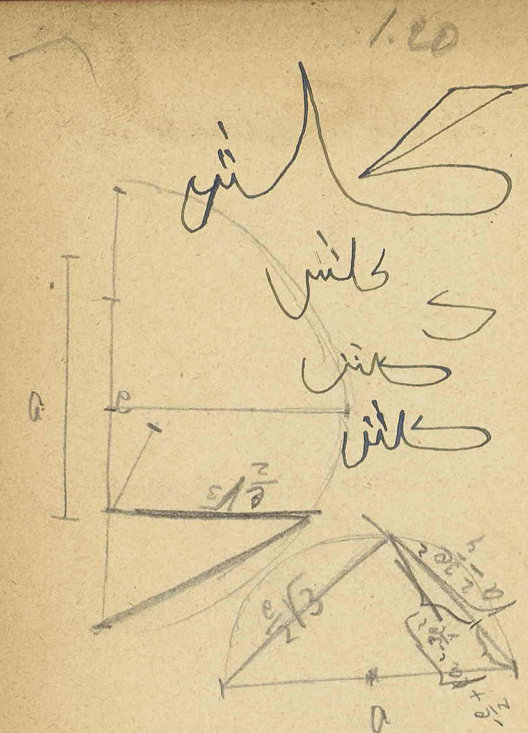

NOVUM TESTAMENTUM
GRAECE

R. Freeman

Eberhard Kautsch

NOVUM TESTAMENTUM

GRAECE

cum

apparatu critico

ex

editionibus et libris manu scriptis collecto

curavit

Eberhard Nestle.

Editio octava recognita.

R. Freund

STUTT GART.

Privilegierte Württembergische Bibelanstalt.

1910.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	1
Κατα Ματθαιον	1
Κατα Μαρκον	84
Κατα Λουκαν	138
Κατα Ιωανην	230

ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ	297
-----------------------------	-----

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΑΥΛΟΥ	391
----------------------------	-----

Προς Ρωμαιοις	391
Προς Κορινθιοις α'	426
Προς Κορινθιοις β'	457
Προς Γαλατας	479
Προς Εφεσιοις	489
Προς Φιλιππησιοις	501
Προς Κολοσσαεις	508
Προς Θεσσαλονικεις α'	516
Προς Θεσσαλονικεις β'	523
Προς Τιμοθεον α'	527
Προς Τιμοθεον β'	535
Προς Τιτον	542
Προς Φιλημονα	546
Προς Εβραιοις	548

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΑΘΟΛΙΚΑΙ	574
-------------------------------	-----

Ιακωβον επιστολη	574
Πετρον α'	583
Πετρον β'	592
Ιωανου α'	598
Ιωανου β'	607
Ιωανου γ'	609
Ιουδα	610

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΟΥ	613
-----------------------------	-----

- 27.30. Mt 3,11. 15 **θείας.** Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ κέκραγεν 6,1
λέγων· οὗτος ἦν ὃν εἶπον· ὁ ὀπίσω μου ἐρχό-
μενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου
3,34. Kol 1,19. 16 ἦν. ὅτι ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες 7,10
R 9,14; 10,4.
Ex 34,6.
Ps 25,10;
40,11; 85,11.
6,46. 1 J 4,12. 17 ἔλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος· ὅτι ὁ νόμος
διὰ Μωϋσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ
18 Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο. Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακεν 3
Μτ 11,27.
L 10,22.
I T 6,16.
πώποτε· μονογενὴς θεὸς ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον 8,3
τοῦ πατρὸς, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο.
L 3,15.16. 19 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου, ὅτι 9,10
ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱεροσο-
λύμων ἱερεῖς καὶ Λευεῖτας ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτόν·
Act 13,25. 20 σὸ τίς εἶ; καὶ ὁμολόγησεν καὶ οὐκ ἠρῶησατο, καὶ
Mt 11,14; 17,10. 21 ὁμολόγησεν ὅτι ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ὁ Χριστός. καὶ 4
Dt 18,15.
6,14; 7,40.
ἠρώτησεν αὐτόν· τί οὖν; [σὺ] Ἠλείας εἶ; καὶ
λέγει· οὐκ εἰμὶ. ὁ προφῆτης εἶ σὺ; καὶ ἀπεκρίθη·
22 οὐ. εἶπαν οὖν αὐτῷ· τίς εἶ; ἵνα ἀπόκρισιν
δῶμεν τοῖς πέμπασιν ἡμᾶς· τί λέγεις περὶ σεαυ-
23 τοῦ; ἔφη· ἐγὼ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· εὐθύ- 10,1
πατε τὴν ὁδὸν κυρίου, καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ
24 προφήτης. Καὶ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν Φαρι- 11,10
σαίων. καὶ ἠρώτησαν αὐτόν καὶ εἶπαν αὐτῷ· τί
οὖν βαπτίζεις εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ Χριστὸς οὐδὲ Ἠλείας
Mt 3,11. 25 οὐδὲ ὁ προφῆτης; ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰωάννης 12,1
Mc 1,7,8.
81,33.
λέγων· ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι· μέσος ὕμῶν στῆκει
3,26. Act 13,25. 27 ὃν ἡμεῖς οὐκ οἶδατε, ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, οὐ
οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα
Mt 3,9.13. 28 τοῦ ὑποδήματος. Ταῦτα ἐν Βηθανίᾳ ἐγένετο 13,10
πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦν ὁ Ἰωάννης βαπτί-

15 H (Ιωαννης . . . ην) | H λεγων — ουτος ην ο ειπον
— O h λεγων Ουτος ην ον ειπον O vl ut text 18 μονο-
γενης θεος; | h^r | RT ο μονογενης υιος 19 T— προς αυτον
21 h τι ουν συ; R τι ουν; σν T τι ουν; W σν ουν τι; | T—
και 2° 27 H—ο | H [ερω] 28 h^r Βηθαβαρα | W—ο

16 οτι· και ΑΝϚ 18 ο μονογ. θεος ης α 24 και· + οι ΝηϚ
25 — ο 2° C 26 ειστηκεν ΑΟΝϚ 27 εοχ·: + ος εμπροσθεν μου
γενονεν ΑΝϚϚ | fin + εκεινος υβας βαπτισει εν πνευματι αγιω
και εν πνρι ΕΝα

- 4 ζων. Τῇ ἐπαύριον βλέπει τὸν Ἰησοῦν ἐρχό- 29
μενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει· ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ
14,1 θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. οὗτός 30
ἐστὶν ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εἶπον· ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ
ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν.
κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ 31 26.
Ἰσραήλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν ὕδατι βαπτίζων.
15,1 Καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰωάννης λέγων ὅτι τευδέματι 32
τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ὡς περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ,
καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν. κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, 33
ἀλλ' ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεῖνός 34
μοι εἶπεν· ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς τὸ πνεῦμα καταβαῖνον
καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν
πνεύματι ἁγίῳ. κἀγὼ ἑώρακα, καὶ μεμαρτύρηκα 34
Μτ 3,17.
ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.
5 Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἰστήκει ὁ Ἰωάννης καὶ ἐκ 35
16,10 τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο, καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ 36
ἤκουσαν οἱ δύο μαθηταὶ αὐτοῦ λαλοῦντος καὶ
ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ. στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ 38
θεασάμενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας λέγει αὐτοῖς·
τί ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· ῥαββεί, (ὃ λέγεται 38
μεθεωρημένον διδάσκαλε,) ποῦ μένεις; λέγει 39
αὐτοῖς· ἔρχεσθε καὶ ὄψεσθε. ἦλθον οὖν καὶ
εἶδαν ποῦ μένει, καὶ παρ' αὐτῷ ἔμειναν τὴν
ἡμέραν ἐκείνην· ὥρα ἦν ὡς δεκάτη. Ἦν Ἀνδρέας 40
ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου εἰς ἐκ τῶν δύο τῶν
ἀκουσάντων παρὰ Ἰωάννου καὶ ἀκολουθησάντων
17,1 αὐτῷ· εὐρίσκει οὗτος πρῶτον τὸν ἀδελφὸν τὸν 41
36. Gn 22,13.
Is 53,4,7.
Jr 11,19.
Mt 8,17.
1 P 1,19. 1 J 3,5.
Ap 5,6.9.12
15.27.
32 Mt 3,16.
Mc 1,10.
L 3,22.
33 L 3,2.
Mt 3,11.
26.
34 Mt 3,17.
35
36 29. Is 53,7.
Jr 11,19.
37 40.
38 Mc 5,30.
39
40 Mt 4,18 ss.
37.
41 1 Sm 2,10.
4,25. Ps 2,2.

34 ο υιος : h^r | ο εκλεκτος | et electus filius Dei 35 H
ιστηκει | HR—ο 37 T— και 1° | h οι δυο αυτου μαθ.
38 T— δε 1° | T εμνηνευομενον 39 W ηλθον | W ειδον
41 T πρωτος

29 βλέπει ο Ιωαννης ΕαϚ 30 υπερ: περι ΑΝϚ 33 fin
+ και πνρι C* 36 fin + ο αιρων την αμαρτιαν του κοσμου C*
38 ὁ εμνηνευεται I 39 εκτη Α

δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέρον ὄν; μὴ δύ-
 νηται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον
 εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι; ⁵ ἄπεκρίθη Ἰησοῦς· ἀμὴν
 ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μὴ τις γεννηθῆ ἔξ ὕδατος
 καὶ πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν
 βασιλείαν τοῦ θεοῦ. τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς ⁶
 σαρκὸς σὰρξ ἐστίν, καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ
 πνεύματος πνεῦμά ἐστιν. μὴ θαυμάσης ὅτι εἶπόν ⁷
 σοι· δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν. τὸ πνεῦμα ⁸
 ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις,
 ἀλλ' οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει·
 οὕτως ἐστὶν πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ πνεύματος.
 ἀπεκρίθη Νικόδημος καὶ εἶπεν αὐτῷ· πῶς δύναται ⁹
 ταῦτα γενέσθαι; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ¹⁰
 σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ταῦτα οὐ
 γινώσκεις; ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ὁ οἶδαμεν ¹¹
 λαλοῦμεν καὶ ὁ ἑώρακαμεν μαρτυροῦμεν, καὶ τὴν
 μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε. εἰ τὰ ἐπίγεια ¹²
 εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς ἐὰν εἶπω ὑμῖν
 τὰ ἐπουράνια πιστεύσετε; καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν ¹³
 εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατα-
 βὰς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. καὶ καθὼς Μωϋσῆς ¹⁴
 ὕψωσεν τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὕψω-
 θῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πᾶς ὁ ¹⁵
 πιστεύων ἐν αὐτῷ ἔχη ζωὴν αἰώνιον. Οὕτως ¹⁶
 γὰρ ἠγάπησεν ὁ θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν
 τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς
 αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον. οὐ ¹⁷

5 H [ο] Ἰησοῦς | h^r αναγεννηθη | εἰσελθ. εἰς : h^r
 ιδειν | του θεου : h^rT των ουρανων 6 σαρξ ἐστίν :
 h^r+ οτι εκ της σαρκος εγεννηθη | πνευμα εστιν : h^r+
 οτι εκ του πνευματος εστιν ii quia Deus spiritus est, et
 ex Deo natus est 8 εκ : h^r+ | του υδατος και | 13 αν-
 θρωπου : | h^r | RTWm+ ο αν εν τω ουρανω 16 Ti (non T) W
 οδτως | υιον : R+ αυτον | H αλλα

4 γεννηθηται 1° : + ανωθεν H 5 Ἰησοῦς : + και ειπεν
 αυτω Ka 15 εν αυτω : επ αυτω L επ αυτον A εις
 αυτον Na + μη αποληται αλλ Amz

κύριε, κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου.
 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πορεύου· ὁ υἱός σου ζῆ. 50
 ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ ὃν εἶπεν αὐτῷ
 ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπορεύετο. ἤδη δὲ αὐτοῦ κατα- 51 Mt 8,6.
 βαίνοντος οἱ δούλοι ὑπήντησαν αὐτῷ λέγοντες
 ὅτι ὁ παῖς αὐτοῦ ζῆ. ἐπύθτετο οὖν τὴν ὥραν 52
 παρ' αὐτῶν ἐν ἣ κοιμώτερον ἔσχεν· εἶπαν οὖν
 αὐτῷ ὅτι ἐχθὲς ὥραν ἐβδόμην ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ
 πνευτός. ἔγνω οὖν ὁ πατήρ ὅτι ἐκείνη τῇ ὥρᾳ 53 L 19,9.
 ἐν ἣ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὁ υἱός σου ζῆ· καὶ Act 16,15,31.
 ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη. Τοῦτο 54 2,11,23.
 [δὲ] πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς
 ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

15 Μετὰ ταῦτα ἦν ἐορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη 5 6,4. Mt 23,37.
 38,1 Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἔστιν δὲ ἐν τοῖς Ἱερο- 2 9,7.
 σολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα, ἡ ἐπι-
 λεγομένη Ἐβραϊστὶ Βηθζαθά, πέντε στοὰς ἔχουσα.
 ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος τῶν ἀσθενούντων, 3
 7 τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν. ἦν δὲ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ 5
 τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ
 αὐτοῦ· τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ 6
 γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ·
 θέλεις ὑγιῆς γενέσθαι; ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν· 7
 κύριε, ἀνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ

51 δούλοι : HR+ αυτου | αυτω : [R]T+ και ηγγελων
 (R απηγγ.) | T- λεγοντες 52 RT ειπον 54 [δε] : W-RT
 5,1 h^r T η εορτη 2 επι τη προβ. : h^r [προβατικη] | W
 κολυμβηθρα η | η επιλεγ. : T το λεγομενον | h Βηθσαιδα
 RW Βηθσεδα 3 ξηρων : h^r+ , παραλυτικων | fin : h^rWm
 , εκδεχομεναν την του υδατος κινησιν. + (4) αγγελος δε (Wm γαρ
 h^r vl γ.) Κυριου (Wm- K.) κατα καιρον (h^r [κ. καιρ.]) κατεβαιναν
 (h^r vl ελουετο) εν τη κολυμβηθρα και εταρασσε (h^r εταρασσετο
 vl εταρασσε) το υδαρ· ο ουν πρωτος εμβας μετα την ταραχην
 του υδατος (h^r [μ. τ. τ. τ. υ.]) υγιης εγινετο ω (h^r οιω vl ω)
 οποτε (h^r δηποτ ουν vl δηποτε) κατειχετο νοσηματι. 5 H [και]

49 τον παιδα 8 τον υιον A 51 ο υιος σου DN 52 εβδομνη :
 tertia e nona syr^c 5,1 Ιουδαιων : αζυμων A : + η σκηνο-
 πηγια 131 2 Βελζεθα 5 - τις

ποιεῖ, καὶ μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα
 ὑμεῖς θαυμάζητε. ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἐγείρει 21
 τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ, οὕτως καὶ ὁ υἱὸς οὗς
 θέλει ζωοποιεῖ. οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρίνει οὐδένα, 22
 ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκεν τῷ υἱῷ, ἵνα 23
 πάντες τιμῶσι τὸν υἱὸν καθὼς τιμῶσι τὸν πατέρα.
 40,1 * ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱὸν οὐ τιμᾷ τὸν πατέρα τὸν
 41,10 πέμψαντα αὐτόν. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ 24
 τὸν λόγον μου ἀκούων καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί
 με ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται
 ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν.
 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν 25
 ἐστὶν ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσουσιν τῆς φωνῆς τοῦ
 υἱοῦ τοῦ θεοῦ καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσουσιν. ὥσπερ 26
 γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως καὶ τῷ
 υἱῷ ἔδωκεν ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ. καὶ ἐξουσίαν 27
 ἔδωκεν αὐτῷ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου
 ἐστίν. μὴ θαυμάζετε τοῦτο, ὅτι ἔρχεται ὥρα ἐν 28
 ἣ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσουσιν τῆς
 φωνῆς αὐτοῦ¹ καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιή- 29
 σαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ τὰ φαῦλα πρά-
 ξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. Οὐ δύναμαι ἐγὼ 30
 ποιεῖν ἀπ' ἑμαυτοῦ οὐδέν· καθὼς ἀκούω κρίνω,
 42,1 καὶ ἡ κρίσις ἣ ἐμὴ δικαία ἐστίν, * ὅτι οὐ ζητῶ τὸ
 θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός
 43,10 με. Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἑμαυτοῦ, ἡ μαρ- 31
 τυρία μου οὐκ ἐστὶν ἀληθής· ἄλλος ἐστὶν ὁ μαρ- 32
 τυρῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ οἶδα ὅτι ἀληθής ἐστὶν ἡ
 μαρτυρία ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ. ὑμεῖς ἀπεστάλ- 33
 κατε πρὸς Ἰωάννην, καὶ μεμαρτύρηκεν τῇ ἀληθείᾳ·
 ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμ- 34
 βάνω, ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε. ἐκεῖνος 35

Dn 7,13.14.

Act 17,31.

Ph 2,10.11.

1 J 2,23.

L 10,16.

24 3,16.18; 8,51.

11,25 s.

1 J 3,14.

25 4,23. Mt 8,22.

E 2,5.6.

26 1,1-4.

27 Dn 7,10.14.

22. 1 K 6,2.

29 6,40. Dn 12,2.

Mt 16,27.

R 2,7.

30 19. 6,38.

31 8,14.

32 36.37. 1 J 5,9.

33 1,19-34.

18,37.

34 11,42; 12,30.

L 1,17.

Sir 48,1.

Mt 11,16.

20 T θαυμαζετε 26 fin W, 29 οι 2° : h[R]+ δε
 32 T οιδατε

25 θεου : ανθρωπου Ka 26 ο πατηρ : + ο ζων
 29 - τα 2° 30 με : + πατρος EGα5 34 ανθρωπων

- ἦν ὁ λόγχος ὁ καιόμενος καὶ φαίνων, ὑμεῖς δὲ ἠθελήσατε ἀγαλλιαθῆναι πρὸς ὄραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μείζω τοῦ Ἰωάννου· τὰ γὰρ ἔργα ἃ δέδωκέν μοι ὁ πατήρ ἵνα τελειώσω αὐτά, αὐτὰ τὰ ἔργα ἃ ποιῶ, μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ πατήρ με ἀπέσταλκεν. καὶ ὁ πέμψας με πατήρ, ἐκεῖνος μεμαρτύρηκεν περὶ ἐμοῦ. * οὔτε φωνὴν αὐτοῦ πώποτε ἀκηκόατε οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑώρακατε, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ὑμῖν μένοντα, ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος, τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε. ἐραυνᾶτε τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν· καὶ ἐκεῖναί εἰσι αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ. ¹ καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρὸς με ἵνα ζωὴν ἔχητε. Δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω, ἀλλὰ ἐγνωκα ὑμᾶς ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς. ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς μου, καὶ οὐ λαμβάνετε με· ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκείνον λήμψετε. πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου θεοῦ οὐ ζητεῖτε; μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν Μωϋσῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίζατε. εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωϋσεῖ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν. εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασιν πιστεύσετε;

1-15:
Mt 14,13-21;
15,32-39.
Mc 6,32-44;
8,1-10.
L 9,10-17.

6 Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς 16
2 θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας τῆς Τιβεριάδος. ἤκο- 48,1
λούθει δὲ αὐτῷ ὄχλος πολὺς, ὅτι ἐώρων τὰ 51

42 T ουκ εχετε post οτι 44 παρα 1^ο : H παρ | H
[θεου] 47 πιστευετε : h πιστευετε 6,2 HR εθεωρουν

45 υμων 2^ο : + προς τον πατερα B 6,1 Γαλιλαιας : +
εις τα μερη

- δι' ὑμᾶς. νῦν κρίσις ἐστὶν τοῦ κόσμου τούτου· 31 14,30; 16,11.
 νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται L 10,18.
 ἔξω· κἀγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντα ἐλύσω 32 8,28; 17,24.
 πρὸς ἑμᾶν. τοῦτο δὲ ἔλεγεν σημαίνων ποίῳ 33 Gn 40,13,19.
 θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. ἀπεκρίθη οὖν 34 Ps 110,4.
 αὐτῷ ὁ ὄχλος· ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι Is 9,6. Dn 7,14.
 ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ πῶς λέγεις
 σὺ ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς
 ἐστὶν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; εἶπεν οὖν αὐ- 35 8,12; 9,5.
 τοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς ἐν ὑμῖν 11,10. 1 J 2,11.
 ἐστίν. περιπατεῖτε ὡς τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία 1,5.
 ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ
 οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει. ὡς τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε 36 E 5,8.
 εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε. Ταῦτα Mt 23,39.
 ἐλάλησεν Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρούβη ἀπ' αὐτῶν. 8,59.
- 43 Τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμπροσθεν 37 20,30 s.
 αὐτῶν οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτόν, ἵνα ὁ λόγος 38 Is 53,1.
 Ἡσαίου τοῦ προφήτου πληρωθῇ ὃν εἶπεν· κύριε, R 10,16.
 τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων κυρίου Is 8,9,10.
 τίνι ἀπεκαλύφθη; διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναντο πιστεύειν, 39 Mt 13,14,15.
 ὅτι πάλιν εἶπεν Ἡσαίας· ἰτεύφλωκεν αὐτῶν τοὺς 40 Act 28,26 s.
 ὀφθαλμοὺς καὶ ἐπώρωσεν αὐτῶν τὴν καρδίαν, ἵνα
 μὴ ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ νοήσωσιν τῇ καρδίᾳ
 καὶ στραφῶσιν, καὶ ἰάσομαι αὐτούς. ταῦτα εἶπεν 41 Is 6,1.
 Ἡσαίας ὅτι εἶδεν τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν
 περὶ αὐτοῦ. ὁμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων 42 7,48; 9,22;
 πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, ἀλλὰ διὰ τοὺς 16,2; 19,38.
 Φαρισαίους οὐκ ὁμολόγουν, ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι
 γένωνται· ἠγάπησαν γὰρ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων 43 5,44.
- 44 μᾶλλον ἢ περὶ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. Ἰησοῦς δὲ ἔκρα- 44 Mt 10,40.
 ξεν καὶ εἶπεν· ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ πιστεύει εἰς ἐμὲ

32 H an | h^r -| παντα | 35 μη : W+ η 41 ου :
 h^r οτε 43 ηπερ : h υπερ

31 βληθησεται | κατω 29ον 35 μεθ υμων Am 5 35.36 εως 5
 39 ουτι παλιν : και γαρ 41 αυτου 1^ο : του θεου αυτου

- 5,18; 10,33. 7 ἄπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμεῖς νόμον ἔχο- 191,
 Lv 24,18. μεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι υἱὸν
 8 θεοῦ ἑαυτὸν ἐποίησεν. Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πει- 192,
 9 λᾶτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη, ἵ καὶ 200,
 εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν καὶ λέγει τῷ
 Ἰησοῦ· πόθεν εἶ σύ; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ
 10 ἔδωκεν αὐτῷ. λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος· ἐμοὶ 193,
 οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω ἀπολῦσαι
 10,18. Act 2,23. 11 σε καὶ ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί σε; ἀπεκρίθη 194,
 Ἰησοῦς· οὐκ εἶχες ἐξουσίαν κατ' ἐμοῦ οὐδεμίαν εἰ
 μὴ ἦν δεδομένον σοι ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ παρα-
 Act 17,7. 12 δούς μέ σοι μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει. ἐκ τούτου 201,
 ὁ Πειλᾶτος ἐξήτει ἀπολῦσαι αὐτόν· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι
 ἐκραύγασαν λέγοντες· ἐὰν τοῦτον ἀπολύσης, οὐκ
 εἶ φίλος τοῦ Καίσαρος· πᾶς ὁ βασιλέα ἐαυτὸν
 13 ποιῶν ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι. Ὁ οὖν Πειλᾶτος 195,
 ἀκούσας τῶν λόγων τούτων ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν,
 καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ βήματος εἰς τόπον λεγόμενον
 14 Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ. ἦν δὲ 202,
 παρασκευὴ τοῦ πάσχα, ὥρα ἦν ὡς ἕκτη· καὶ λέγει
 6. 15 τοῖς Ἰουδαίοις· ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν. ἐκραύγασαν 194,
 οὖν ἐκεῖνοι· ἄρον ἄρον, σταύρωσον αὐτόν.* λέγει 195,
 αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος· τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρῶσω;
 ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς· οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ
 16 μὴ Καίσαρα. τότε οὖν παρέδωκεν αὐτόν αὐτοῖς 69
 16 ἵνα σταυρωθῇ. 156,
 17 * Παρέλαβον οὖν τὸν Ἰησοῦν· ἵ καὶ βαστάζων 197,
 17 ἐαυτῷ τὸν σταυρὸν ἐξῆλθεν εἰς τὸν λεγόμενον 203,
 Γρανίου τόπον, ὃ λέγεται Ἑβραϊστὶ Γολγοθᾶ,
 18 ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν,* καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους 198,
 δύο ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν.

16—30:
 Mt 27,31—50.
 Mc 15,20—37.
 L 23,26—46.

7 T— αὐτω 10 T— ουν 11 απεκρ.: HR+ αὐτω | T
 εχεις | TW με σοι 12 RT εκραυγασον 14 εκτη :
 h^r τριτη 17 H αὐτω | h Γολγοθ

13 τουτον τον λογον KN⁵ 16 fin + και απηγαγον Aa⁵

- Job 19,26.27 30 τῷ στόματι. ὅτε οὖν ἔλαβεν τὸ ὄξος [ὁ] Ἰησοῦς
Lxx. εἶπεν· τετέλεσται, * καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρε- 204,1
- Dt 21,23. 31 δωκεν τὸ πνεῦμα. Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἐπεὶ παρα- 72
7,37. σκευὴ ἦν, ἵνα μὴ μείνη ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα
ἐν τῷ σαββάτῳ, ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου
τοῦ σαββάτου, ἠρώτησαν τὸν Πειλᾶτον ἵνα κατεα-
32 γῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη καὶ ἀρθῶσιν. ἦλθον οὖν
οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ
σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συνσταυρωθέντος αὐτῷ·
33 ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες, ὡς εἶδον ἤδη αὐτὸν
34 τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη, ¹ ἀλλ' εἰς
τῶν στρατιωτῶν λόγῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἐνυξεν,
35 καὶ ἐξῆλθεν ἐκτὸς αἷμα καὶ ὕδωρ. καὶ ὁ ἑωρακὸς
μεμαρτύρηκεν, καὶ ἀληθινὴ αὐτοῦ ἐστὶν ἡ μαρ-
τυρία, καὶ ἐκεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθὴ λέγει, ἵνα καὶ
Ex 12,48 10Lxx. Nu 9,12. Ps 34,21. 36 ὁμεις πιστεῦσθε. ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ γραφὴ
Zeh 12,10. 37 πληρωθῇ· ὅσοι οὖν οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ. καὶ
Ap 1,7. πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει· ὄψονται εἰς ὃν ἐξε-
κέντησαν.
- 38-42:
Mt 27,57-61. 38 Μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώτησεν τὸν Πειλᾶτον Ἰωσήφ 18 78
Mc 15,42-47. ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ὧν μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ κεκορυμ- 206,1
L 23,50-55. μένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἵνα ἄρῃ
12,42. τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Πειλᾶτος.
- 3,2. Mt 2,11. 39 ἦλθεν οὖν καὶ ἤρην τὸ σῶμα αὐτοῦ. ¹ ἦλθεν δὲ 207,1
καὶ Νικόδημος, ὁ ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν νυκτὸς τὸ
πρῶτον, φέρον μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡς λίτρας
40 ἑκατόν. ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔδησαν 208,1
αὐτὸ ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος
41 ἐστὶν τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν. ἦν δὲ ἐν τῷ
τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κήπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνη-
μεῖον καινόν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἦν τεθειμένος·

30 [ο] Ἰησοῦς : RW—T 31 h εκεινη 35 T κακεινος | W
πιστευσθητε 38 απο : T pr o | του 1^ο : [H]—W | T ηλθον |
T ησαν | το σωμα αυτ. : T αυτον 39 μιγμα : H ελιγμα
41 RT ετεθη

30 τετελειωται 36 γαρ : δε KN 39 εχων N* | σήγμα 122a

227,9 σε. * λέγει αὐτῷ· βόσκει τὰ ἀρνία μου. ἰ λέγει αὐτῷ 16 1 P 5,2,4.
 228,10 πάλιν δεύτερον· Σίμων Ἰωάνου, ἀγαπᾷς με; λέγει
 229,9 αὐτῷ· ναί, κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. * λέγει
 230,10 αὐτῷ· ποιῶμαινε τὰ προβάτια μου. λέγει αὐτῷ τὸ 17 13,38. 16,30.
 τρίτον· Σίμων Ἰωάνου, φιλεῖς με; ἐλυπήθη ὁ
 Πέτρος ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον· φιλεῖς με; καὶ
 εἶπεν αὐτῷ· κύριε, πάντα σὺ οἶδας, σὺ γινώσκεις
 231,9 ὅτι φιλῶ σε. * λέγει αὐτῷ Ἰησοῦς· βόσκει τὰ προ-
 232,10 βάτια μου. ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε ἡς νεώ- 18 7.
 τερος, ἐξώνυες σεαυτὸν καὶ περιεπάτεις ὅπου Mt 18,22
 ἠθέλεις· ὅταν δὲ γηράσης, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, 26,39.
 καὶ ἄλλος ζώσει σε καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις.
 τοῦτο δὲ εἶπεν σημαίνων ποιῶ θανάτῳ δοξάσει 19 13,36.
 τὸν θεόν. καὶ τοῦτο εἰπὼν λέγει αὐτῷ· ἀκολουθεῖ
 μοι. ἐπιστραφεὶς ὁ Πέτρος βλέπει τὸν μαθητὴν 20 13,23.
 ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς ἀκολουθοῦντα, ὃς καὶ ἀνέ-
 πεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στήθος αὐτοῦ καὶ
 εἶπεν· κύριε, τίς ἐστὶν ὁ παραδιδοὺς σε; τοῦτον 21
 οὖν ἰδὼν ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ· κύριε, οὗτος
 δὲ τί; λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐὰν αὐτὸν θέλω 22
 μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ; σὺ μοι ἀκολουθεῖ.
 ἐξῆλθεν οὖν οὗτος ὁ λόγος εἰς τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι 23
 ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει· οὐκ εἶπεν δὲ
 αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ'· ἐὰν
 αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ;

Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τού- 24 15,27.
 των καὶ ὁ γράψας ταῦτα, καὶ οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς
 αὐτοῦ ἡ μαρτυρία ἐστίν. Ἔστιν δὲ καὶ ἄλλα 25 20,30.
 πολλὰ ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται
 καθ' ἓν, οὐδ' αὐτὸν οἴμαι τὸν κόσμον χωρῆσειν
 τὰ γραφόμενα βιβλία.

16.17 cf 15 16 hR. προβατα 17 ειπεν 20 : T λεγει | W—
 αυτω 30 | W ο Ιησ. T— Ιησ. | h προβατα 18 T σε ζωσει
 23 T και ουκ ειπεν | T— τι προς σε 24 μαρτυρ. : hW pr και |
 [και ο : h [ο] και T και 25 h' T— vers

16.17 cf 15 18 αλλοι σε ζωσουσιν και απαγουσιν σε 22 μενειν
 ουτως 23 αποθνησκεις (20)

16,10—18. Πραξεις Αποστολων

- 10 λέγων· διαβάς εἰς Μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν. ὡς δὲ τὸ ὄραμα εἶδεν, εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς Μακεδονίαν, συμβιβάζοντες ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ θεὸς εὐαγγελισασθαι αὐτούς.
- 11 Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ Τροάδος εὐθυδρομήσαμεν εἰς Σαμοθράκην, τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰς Νέαν πόλιν,
- 12 ἠκάκειθεν εἰς Φιλίππους, ἣτις ἐστὶν πρώτη τῆς μερίδος Μακεδονίας πόλις, κολωνία. Ἦμεν δὲ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει διατρίβοντες ἡμέρας τινάς.
- 13 τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πύλης παρὰ ποταμὸν οὗ ἐνομιζομεν προσευχήν εἶναι, καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις γυναιξίν. καὶ τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία, πορφυροῦ-⁴² πωλις πόλεως Θυατείρων, σεβομένη τὸν θεόν, ἤκουεν, ἣς ὁ κύριος διήνοιξεν τὴν καρδίαν προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ Παύλου. ὡς δὲ ἐβαπτίσθη καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσεν λέγουσα· εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου μένετε· καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς. Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς τὴν προσευχήν, παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν πνεῦμα πύθωνα ὑπαντήσαι ἡμῖν, ἣτις ἐργασίαν πολλὴν παρείχεν τοῖς κυρίοις αὐτῆς μαντευομένη. αὕτη κατακολουθοῦσα τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν ἔκραζεν λέγουσα· οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσίν, οἵτινες καταγγέλλουσιν ὑμῖν ὁδὸν σωτηρίας. τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας.

10 H συνβιβαζοντες 11 δε 1^ο : HR ουν 12 h^s πρωτη [της] μεριδος [fort err pro Πιερίδος] | h^sW της Μακεδ.
17 H [τω] Παυλω

10 διεγερθεις ουν διηγησατο το οραμα ημιν και ενοησαμεν οτι | θεος : κυριος Da⁵ | αυτ. : τους εν τη Μακεδονια
11 τη δε επανειον αγθεντες απο | και τη εσ. ημερα | Νεαπολιν CDa⁵ 12 πρωτη : κεφαλη | — μεριδος Da
13 εδοκει προσευχη ειναι D ενομιζετο προσευχη ε. EHa⁵
14 θεον : κυριον 15 και 1^ο : + πας Da | κυριω : θεω
16 αυτης : δια τουτου 17 — ανθρωποι | ευαγγελιζονται

συνέβαλλον αὐτῷ, καὶ τινες ἔλεγον· τί ἂν θέλοι
ὁ σπερμολόγος οὗτος λέγειν; οἱ δέ· ξένων δαι-
μονίων δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι· ὅτι τὸν Ἰησοῦν
καὶ τὴν ἀνάστασιν εὐηγγελίζετο. ἐπιλαβόμενοι δὲ 19
αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Ἄρειον πάγον ἤγαγον, λέγοντες·
δυνάμεθα γινῶναι τίς ἢ καινὴ αὐτῆ ἢ ὑπὸ σοῦ
λαλουμένη διδαχὴ; ξενίζοντα γὰρ τινα εἰσφέρεις 20
εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν· βουλόμεθα οὖν γινῶναι τίνα
θέλει ταῦτα εἶναι. Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ 21
ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον ἠῆκαίρουσιν ἢ
46 λέγειν τι ἢ ἀκούειν τι καινότερον. Σταθεῖς δὲ 22
Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου πάγου ἔφη· ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους
ὑμᾶς θεωρῶ. διερχόμενος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν 23
τὰ σεβάσματα ὑμῶν εὔρον καὶ βωμὸν ἐν ᾧ ἐπε-
γέγραπτο· ΑΓΝΩΣΤΩ ΘΕΩ. ὁ οὖν ἀγνοοῦντες
εὔσεβεῖτε, τοῦτο ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. ὁ θεὸς 24 1 Rg 8,27.
ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, 1s 42,5.
οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς ὑπάρχων κύριος οὐκ ἐν Mt 11,25.
χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν 7,48.
ἀνθρωπίνων θεραπεύεται προσδεόμενός τινος, 25 Ps 50,12.
αὐτὸς διδοὺς πᾶσι ζωὴν καὶ προῆν καὶ τὰ πάντα·
ἐποίησέν τε ἐξ ἑνὸς πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν 26 Dt 32,8.
ἐπὶ παντὸς προσώπου τῆς γῆς, ὀρίσας προσεταγ-
μένους καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας
αὐτῶν, ἵζητεῖν τὸν θεόν, εἰ ἄρα γε ψηλαφήσειαν 27 1s 55,6.
αὐτὸν καὶ εὔροισεν, καὶ γε οὐ μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς L 24,39.
ἐκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα. ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν 28 1 J 1,1.
Ps 145,18.
Jr 23,23.

19 δε : RT τε | T Αρειον | H [η] υπο 22 T Αρειον

18 — οτι ... ευηγγ. | (Αναστασιν?) 19 μετα δε ημερας
τινας επιλαβ. αυτ. ηγαγον αυτον επι (τον) Αρειον παγον πονθα-
νομενοι και λεγ. | καταγγελλομενη 20 φερεις οηματα |
τι αν θελοι Da5 21 επιδημ. εις αυτους 23 διωτορων |
ην γεγραμμενον 25 οτι οντος ο δους 26 ενος αιματος
Da5 | προεταγμενους D*5 | κατα οροθεσιαν 27 μαλιστα
ζητειν το θειον εστιν | αυτο | μακραν ον αφ ενος εκαστου
ημων

καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν, ὡς καὶ τινες τῶν καθ' ἡμᾶς ποιητῶν εἰρήκασιν·

τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν.

- Arat Phae-
nom 5.
- Gn 1,27. 29 γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ οὐκ ὀφείλομεν
Is 40,18. νομίζειν, χροσφῆ ἢ ἀργόφω ἢ λίθω, χαράματι
19,26. 1 K 12,2. τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ θεῖον εἶναι
R 1,23. ὅμοιον. τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπερ-
28, 14, 16. 30 ἰδῶν ὁ θεὸς τὰ νῦν ἀπαγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις
L 24,47. Sir 28,7. πάντας πανταχοῦ μετανοεῖν, καθότι ἔστησεν ἡμέραν
Ps 9,9; 98,13; 81 ἐν ἧ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ,
98,9. ἐν ἀνδρὶ φῶ ὥρισεν, πίστιν παρασχόν πᾶσιν ἀνα-
10,42. R 10,14. 24,25. 32 στήσας αὐτὸν ἐν νεκρῶν. ἀκούσαντες δὲ ἀνά-
στασιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον, οἱ δὲ εἶπαν·
33 ἀκουσόμεθά σου περὶ τούτου καὶ πάλιν. οὕτως
16,14. 34 ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν. τινὲς δὲ 47
ἄνδρες κολληθέντες αὐτῷ ἐπίστευσαν, ἐν οἷς καὶ
Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης καὶ γυνὴ ὀνόματι Λά-
μαρις καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.
- 18 Μετὰ ταῦτα χωρισθεὶς ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἦλθεν 21,2
R 16,8. 2 εἰς Κόρινθον. καὶ εὗρόν τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι
26. Ἀκύλαν, Ποντικὸν τῷ γένει, προσφάτως ἐλληνο-
11,28. θότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ Προϊκυλλαν γυναικα
αὐτοῦ, διὰ τὸ διατεταχέναι Κλαύδιον χωρίζεσθαι
πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ τῆς Ῥώμης, προσ-
20,32. 1 K 4,12. 3 ἦλθεν αὐτοῖς, καὶ διὰ τὸ ὁμοτέχνοι εἶναι ἔμεινεν
παρ' αὐτοῖς, καὶ ἠργάζοντο· ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ
4 τῇ τέχνῃ. διελέγετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ

28 h ημας 29 Ti-Gr χροσω 30 R παραγγελλει
34 H [ο] | HR Αρεοπαγιτης 18,2 T τεταχεναι 3 hR
ηργαζετο

28 εσμεν το καθ ημεραν ωσπερ και των κ. v. τινες εισηκ.
30 της αγν. ταυτης παριδων 31 ημεραν κριναι | δικ.
ανδρ. Ιησου | παρεσθην 34 εκολληθησαν | ο : τισ |
και 29 . . . Δαμ. : ευσχημων 18,1 Αναχωρησας δε απο
2 Ρωμης : + οι κεκατοικησαν εις την Αζιαν | αυτω ο
Παυλος 3 - εναι | προς αυτους Da | - ησαν . . . τεχνη
4 εισπορευομενος δε εις την συναγωγην κατα π. σ. διελεγετο

- πᾶν σάββατον, ἐπειθὲν τε Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας.
Ὡς δὲ κατήλθον ἀπὸ τῆς Μακεδονίας ὁ τε Σίλας 5 17,14,15.
καὶ ὁ Τιμόθεος, συνείχετο τῷ λόγῳ ὁ Παῦλος,
διαμαρτυρούμενος τοῖς Ἰουδαίοις εἶναι τὸν Χριστὸν
Ἰησοῦν. ἀντιπασσομένων δὲ αὐτῶν καὶ βλασφη- 6 18,46,51. 20,26.
μούντων ἐκτιναζόμενος τὰ ἱμάτια εἶπεν πρὸς
αὐτούς· τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν·
καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύ-
σομαι. καὶ μεταβάς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς οἰκίαν 7
τινὸς ὀνόματι Τιτίου Ἰούστου σεβομένου τὸν θεόν,
οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα τῇ συναγωγῇ. Κρίστος 8 1 K 1,14.
δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσεν τῷ κυρίῳ σὺν
ἄλλω τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων
ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο. Εἶπεν δὲ 9 18,9. 1 K 2,8.
ὁ κύριος ἐν νυκτὶ δι' ὀράματος τῷ Παύλῳ· μὴ
φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ σιωπήσης, ἵδιότι ἐγὼ 10
εἰμι μετὰ σοῦ καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεται σοὶ τοῦ κα-
κῶσαι σε, διότι λαὸς ἐστὶ μου πολὺς ἐν τῇ πόλει
ταύτῃ. Ἐκάθισεν δὲ ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας ἕξ δι- 11
48 δάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Γαλλίω- 12
νος δὲ ἀνθυπάτου ὄντος τῆς Ἀχαΐας κατεπέστησαν
ἰσοθιμαδῶν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ καὶ ἤγαγον
αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα, λέγοντες διτι παρὰ τὸν νόμον 13
ἀναπεῖθει οὗτος τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι τὸν
θεόν. μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ 14 25,18—20.
στόμα εἶπεν ὁ Γαλλίων πρὸς τοὺς Ἰουδαίους· εἰ

6 K εγω· 7 T εισηλθεν 12 K οι Ιουδαιοι ομοθυμ.

καὶ ἐντιθεὶς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ (καὶ) ἐπειθὲν δὲ οὐ
μονον Ἰουδ., ἀλλὰ καὶ E.

5 παρεγενοντο δε 6 πολλοι δε λογον γνωμενου και
χαρῶν διεμνηνευομενων | κτιν. ο Παυλος τα ιμ. αυτου |
απο του : αφ υμων 7 - και | εκειθ. : δε απο Ακωλα
| εις τον οικον | - Τιτιου ΑΔ*αζ 8 εις τον κυριον | fin +
πιστευοντες τω θεω δια του ονοματος του κυριου ημων Ιησου
Χριστου 11 και εκαθ. εν Κορινθω | διδ. αυτους 12 συν-
λαλησαντες μεθ εαυτων επι τον Παυλον και επιδεντες τας
χειρας 13 καταβοωντες και λεγ.

- 7 γλώσσαις και ἐπροφήτενον ἦσαν δὲ οἱ πάντες
 18,19,26; 28,28,31. 8 ἄνδρες ὡσεὶ δώδεκα. Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν
 συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο ἐπὶ μῆνας τρεῖς δια-
 λεγόμενος και πείθων περὶ τῆς βασιλείας τοῦ
 9,2. 2 T 1,15. 9 Θεοῦ. ὡς δὲ τινες ἐσκληρόνοντο και ἠπειθουν
 T 3,10,11. 2 K 6,17. 2 J 10. 9 κακολογοῦντες τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ πλήθους,
 ἀποστάς ἀπ' αὐτῶν ἀφώρισεν τοὺς μαθητάς, καθ'
 10 ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ Τυράννου. τοῦτο
 δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε πάντας τοὺς κατοι-
 κοῦντας τὴν Ἀσίαν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ κυρίου,
 14,8. 11 Ἰουδαίους τε και Ἑλλήνας. Δυνάμεις τε οὐ
 τὰς τυχούσας ὁ θεὸς ἐποίει διὰ τῶν χειρῶν Παύλου,
 5,15. 12 ὥστε και ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἀποφέρεσθαι ἀπὸ
 Mc 5,28. 12 τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια ἢ σιμικίνδια και
 ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους, τὰ τε
 L 9,49. 13 πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐκπορεύεσθαι. Ἐπεχείρησαν 50
 16,18. 13 δὲ τινες και τῶν περιερχομένων Ἰουδαίων ἐξο-
 κιστῶν ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα
 τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ λέγοντες·
 ὀρκίζω ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν ὃν Παῦλος κηρύσσει.
 14 ἦσαν δὲ τινος Σκευᾶ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἐπιτὰ
 Mc 1,34. 15 υἱοὶ τοῦτο ποιοῦντες. ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα
 L 4,41. 15 τὸ πονηρὸν εἶπεν αὐτοῖς· τὸν Ἰησοῦν γινώσκω
 και τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι· ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ;
 16 και ἐφαλόμενος ὁ ἄνθρωπος ἐπ' αὐτούς, ἐν ᾧ
 ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, κατακυριεύσας ἀμφο-
 τέρων ἴσχυσεν κατ' αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς και

8 περι : RT pr τα 9 Τυραννου : h^r+ -|απο ωρας ε' εως
 δεκατης | 14 T τινες 15 τον 1° : [H]W+ μεν
 16 κατακυρ. : W pr και

8 εν δυναμει μεγαλη επαρρ. 9 τινες μεν ουν αυτων
 10 εως παντες οι κατοικουντες την Ασιαν ηκουσαν τους λο-
 γους του κυρ. Ιουδαιοι και Ελληνες 14 εν οις και υιοι
 Σκευα τινος ιερεως ηθελησαν το αυτο ποιησαι· εθος ειχαν
 τους τοιουτους εξορκιζειν· και εισελθοντες προς τον δαιμονι-
 ζομενον ηρξαντο επικαλεισθαι το ονομα λεγοντες· παραγ-
 γελλομεν σοι εν Ιησου ον Παυλος κηρυσσει εξελθειν 15 τοτε
 απεκριθη 16 εναλλομενος | εις αυτους ο ανθρ. Da | κυριευσας

Πραξεις Αποστολων 25,20—26,2.

αὐτὸν καὶ περὶ τινος Ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν ἔφρασκεν
ὁ Παῦλος ζῆν. ἀπορούμενος δὲ ἐγὼ τὴν περὶ 20
τούτων ζήτησιν ἔλεγον εἰ βούλοιο πορεύεσθαι εἰς
Ἱεροσόλυμα κάκει κρίνεσθαι περὶ τούτων. τοῦ 21
δὲ Παύλου ἐπικαλεσαμένου τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς
τὴν τοῦ Σεβαστοῦ διάγνωσιν, ἐκέλευσα τηρεῖσθαι
αὐτὸν ἕως οὗ ἀναπέμψω αὐτὸν πρὸς Καίσαρα.
Ἰ' Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Φῆστον· ἐβουλόμην καὶ 22 L 23,8.
αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. αὐριον, φησίν,
34 ἀκοῦση αὐτοῦ. Τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντος 23 Mt 10,18.
τοῦ Ἀγρίππα καὶ τῆς Βερονίκης μετὰ πολλῆς
φαντασίας καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον
σύν τε χιλιάρχοις καὶ ἀνδράσιν τοῖς κατ' ἐξοχὴν
τῆς πόλεως, καὶ κελεύσαντος τοῦ Φῆστου ἦχθη
ὁ Παῦλος. καὶ φησιν ὁ Φῆστος· Ἀγρίππα βασιλεῦ 24 2.7. 22,22.
καὶ πάντες οἱ συναρόντες ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε
τοῦτον περὶ οὗ ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων
ἐνέτυχόν μοι ἔν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε,
βοῶντες μὴ δεῖν αὐτὸν ζῆν μηκέτι. ἐγὼ δὲ κατε- 25
λαβόμην μηδὲν ἄξιον αὐτὸν θανάτου πεπραχέναι,
αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστὸν
ἔκρινα πέμπειν. περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι τῷ 26
κυρίῳ οὐκ ἔχω· διὸ προήγαγον αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν
καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὅπως
τῆς ἀνακρίσεως γενομένης σχῶ τί γράψω· ἄλογον 27
γάρ μοι δοκεῖ πέμποντα δέσμιον μὴ καὶ τὰς κατ'
65 αὐτοῦ αἰτίας σημῶναι. Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν 26 13,16; 21,40.
Παῦλον ἔφη· ἐπιτρέπεται σοι ὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν.
τότε ὁ Παῦλος ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπελογεῖτο·
Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βα- 2
σιλεῦ Ἀγρίππα, ἤγημαι ἑμαυτὸν μακάριον ἐπὶ σοῦ

24 K ενετυχεν

26,1 υπερ : hRT περι

20 την : pr εις Ca5 | τουτου (10) Ha5 21 πεμφω Ha5
22 Φηστον : + εφη Ca5 | αυριον : pr ο δε Ca5 - 24 επι-
βοαντες Ca5 25 καταλαβομενος S*a5 26 εχω A | τι
γραψω : τι γραψαι Ea5

3 μέλλον σήμερον απολογεῖσθαι, μάλιστα γνώστην
 ὄντα σε πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἐθνῶν τε
 καὶ ζητημάτων· διὸ δέομαι μακροθύμως ἀποδοῖαι
 4 μου. Τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου ἐκ νεότητος τὴν
 ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου ἐν τε
 23,8. Ph 3,5 5 Ἱεροσολύμοις Ἰσαίαι πάντες Ἰουδαῖοι, προοινώ-
 κοντές με ἀνωθεν, ἐὰν θέλωσι μαρτυρεῖν, ὅτι
 κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην αἴρεσιν τῆς ἡμετέρας
 28,20 6 θρησκείας ἔζησα Φαρισαῖος· καὶ νῦν ἐπ' ἐλπίδι
 τῆς εἰς τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐπαγγελίας γενομένης
 24,15 7 ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἔστηκα κρινόμενος, εἰς ἣν τὸ δα-
 δεκάφυλον ἡμῶν ἐν ἐκτενεῖα νόκτα καὶ ἡμέραν
 λατρεῖτον ἐλπίζει καταστήσαι· περὶ ἧς ἐλπίδος
 8 ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ. τί ἀπιστον
 κρίνεται παρ' ὁμῖν εἰ ὁ θεὸς νεκροὺς ἐγείρει;
 9 ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐναντῶ πρός τὸ ὄνομα Ἰησοῦ
 10 τοῦ Ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναντία παρᾶξαι· ὃ
 καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ πολλοὺς τε
 τῶν ἁγίων ἐγὼ ἐν φυλακαῖς κατέκλεισα τὴν παρὰ
 τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβών, ἀναιρουμένων τε
 11 αὐτῶν κατήνεγκα ψῆμον, καὶ κατὰ πάσας τὰς
 συναγωγὰς πολλάκις τιμωρῶν αὐτοὺς ἠνάρκαζον
 βλασφημεῖν, περισσῶς τε ἐμμαινόμενος αὐτοῖς
 12 ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις. Ἐν οἷς
 πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν μετ' ἐξουσίας καὶ
 13 ἐπιτροπῆς τῆς τῶν ἀρχιερέων, ἡμέρας μέσης κατὰ
 τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, σθρανόθεν ὄπερ τὴν
 λαμπρότητα τοῦ ἡλίου περιλάμψαν με φῶς καὶ
 14 τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους· πάντων τε κατα-
 πεσόντων ἡμῶν εἰς τὴν γῆν ἤκουσα φωνὴν λέ-

3 T σε οντα 4 εκ : T pr την | παντες : T+ οι
 5 T θρησκιας 7 hW κατανησειν 10 h- τε 1°

3 ζητημάτων : + επισταμενος Aa | δεομαι : + σου Ca5
 6 εις : προς Ca5 | - ημων Ha5 7 βασιλευ Αργιππα Ha5
 8 τι ; απιστον E 12 εν οις : + και Ha5 | της : +
 παρα Ca5 14 γην : + δια τον φοβον εγω μονος 137

γουςαν πρὸς με τῇ Ἑβραϊδι διαλέκτῳ· Σαοὺλ Ps Sal 16,4.
 Σαοὺλ, τί με διώκεις; σκληρόν σοι πρὸς κέντρα
 λακτίξεν. ἐγὼ δὲ εἶπα· τίς εἰ, κύριε; ὁ δὲ κύριος 15
 εἶπεν· ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις· ἀλλὰ 16 Ez 2,1,3.
 ἀνάστηθι καὶ στήθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο
 γὰρ ὄφθην σοι, προχειρίσασθαι σε ὀπρητότην καὶ
 μάρτυρα ὄν τε εἶδές με ὄν τε ὄφθησομαι σοι, ἐξαι- 17 Jr 1,7.
 ρούμερός σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ ἐκ τῶν ἐθνῶν, εἰς 1 Chr 16,35.
 τοῦ ἐπιστρέφειν ἀπὸ σκότους εἰς φῶς καὶ τῆς 18 Dt 33,3.
 ἐξουσίας τοῦ σατανᾶ ἐπὶ τὸν θεόν, τοῦ λαβεῖν Is 35,5; 42,7,16;
 αὐτοὺς ἄφρων ἀμαρτιῶν καὶ κληρον ἐν τοῖς 61,1.
 ἠγιασμένοις πιστεῖ τῇ εἰς ἐμέ· Ὅθεν, βασιλεῦ 20,32.
 Ἀργίππα, οὐκ ἐγενόμην ἀπειθής τῇ σθρανῇ 19 G 1,16.
 ὄπτασι, ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῷ πρώτον τε καὶ 20 Mt 3,8.
 Ἱεροσολύμοις πᾶσάν τε τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας
 καὶ τοῖς ἔθνεσιν ἀπήγγελλον μετανοεῖν καὶ ἐπι-
 στρέφειν ἐπὶ τὸν θεόν, ἅξια τῆς μετανοίας ἔργα 21 21,30,31.
 πράσσοντας. Ἔνεκα τούτων με Ἰουδαῖοι συλλα-
 βόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ ἐπειρώοντο διαχειρίσασθαι.
 ἐπικουρίας οὖν τυχόν τῆς ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἀκρι τῆς 22 L 24,44—47.
 ἡμέρας ταύτης ἔστηκα μαρτυρούμενος μικρῷ τε
 καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς λέγων ὄν τε οἱ προφήται
 ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι καὶ Μωϋσῆς, εἰ 23 17,3. 1 K 15,30.
 παθητός ὁ Χριστός, εἰ πρώτος ἐξ ἀναστάσεως Kol 1,18.
 νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ τε λαῷ καὶ 2 T 1,10.
 66 τοῖς ἔθνεσιν. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένον Mt 4,19.
 ὁ Φῆστος μεγάλη τῇ φωνῇ φησίν· μαίνη, Παῦλε· L 24,46.
 τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μακίαν πεποιησέπει. 24 J 10,20.
 ὁ δὲ Παῦλος· οὐ μαίνομαι, φησίν, κράτιστε Φῆστε, 25 L 1,3.

16 RT- με 17,18 HR σε αν. 20 Ἱεροσολυμοις :
 HR+ : W+, εις | HR Ἰουδαίας, και 21 εν : T pr οντα
 (24 φησίν HRTW)

15 - κυριος Ha5 | Ἰησ. : + ο Ναζωραιος 137a
 18 αντων : τυφλων E 24 γραμματα : + επιστασθαι A

πορευθέντι ἐπιμελείας τυχεῖν. κάκειϋθεν ἀναχθέντες 4
 ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κύπρον διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους 5
 εἶναι ἐναντίους, τὸ τε πέλαγος τὸ κατὰ τὴν Κι- 5
 λικίαν καὶ Παμφυλίαν διαπλεύσαντες κατήλθαμεν
 εἰς Μύρρα τῆς Λυκίας. Κάκει εὐρῶν ὁ ἑκατον- 6
 τάρχης πλοῖον Ἀλεξανδρινὸν πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν
 ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό. ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις 7
 βραδυπλοοῦντες καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν
 Κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπε-
 πλεύσαμεν τὴν Κρήτην κατὰ Σαλμώνην, μόλις τε 8
 παραλεγόμενοι αὐτὴν ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ
 καλούμενον Καλοῦς λιμένας, ᾧ ἐγγὺς ἦν πόλις 9
 Λασαία. Ἰκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου καὶ 9
 ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοῦς διὰ τὸ καὶ τὴν
 νηστείαν ἤδη παρεληλυθέναι, παρήνει ὁ Παῦλος
 ἰλέγων αὐτοῖς· ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως 10
 καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μόνον τοῦ φορτίου καὶ τοῦ
 πλοίου ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν ἔσεσ-
 θαι τὸν πλοῦν. ὁ δὲ ἑκατοντάρχης τῷ κυβερνήτῃ 11
 καὶ τῷ ναυκλήρῳ μᾶλλον ἐπέειπετο ἢ τοῖς ὑπὸ
 Παύλου λεγομένοις. ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος 12
 ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν οἱ πλείονες
 ἔθεντο βουλὴν ἀναχθῆναι ἐκεῖθεν, εἴ πως δύναιντο
 καταστήσαντες εἰς Φοίνικα παραχειμάσαι, λιμένα
 τῆς Κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χώραν.
 Ὑποπνεύσαντος δὲ νότου δόξαντες τῆς προθέσεως 13
 κεκρατηκέναι, ἄραντες ἄσσον παρελέγοντο τὴν
 Κρήτην. μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ' αὐτῆς 14
 ἄνεμος τυφωνικός ὁ καλούμενος εὐρακύλων· συν- 15
 αρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου καὶ μὴ δυναμένου

2 K 11,26,28.
 Lv 16,29.

5 διαπλευσ. : h^r+ | δι ημερων δεκάπεντε | | W κατηλ-
 θομεν 8 T πολις ην | HR Λασαία

5 Μύρρα : Αυστρα(ν) BA 8 Αλασσα Aa 13 Ἄσσον
 υλ Ἄσσον edd. 14 ευροκλυδων Ha5

ὀνόματι Ποπλίῳ, ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς ἡμέρας
 τρεῖς φιλοφρόνως ἐξένισεν. ἐγένετο δὲ τὸν πα- 8 Mc 1,80.
 τέρα τοῦ Ποπλίου πυρετοῖς καὶ δυσεντερίῳ συνε- I, 10,9.
 χόμενον κατακεῖσθαι, πρὸς ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν
 καὶ προσενξάμενος, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ ἰάσατο
 αὐτόν. τούτου δὲ γενομένου καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἐν 9
 τῇ νήσῳ ἔχοντες ἀσθενείας προσήρχοντο καὶ ἐθερα-
 πεύοντο, οἱ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς 10 16,15.
 καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὰς χρείας. Mt 10,8.
 L 8,3.

69 Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ 11
 παρακεχειμακῶτι ἐν τῇ νήσῳ, Ἀλεξανδρινῷ, παρα-
 σήμῳ Διοσκούροις. καὶ καταχθέντες εἰς Συρα- 12
 κούσας ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς, ὅθεν περιελ- 13
 θόντες κατηγήθημεν εἰς Ῥήγιον. καὶ μετὰ μίαν
 ἡμέραν ἐπιγενομένου νότου δευτεραῖοι ἤλθομεν
 εἰς Ποτιόλους, οὗ εὐρόντες ἀδελφοὺς παρεκλή- 14
 θημεν παρ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἐπτὰ· καὶ
 οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην ἤλθαμεν. κάκειθεν οἱ 15 R 1,7.
 ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν ἤλθαν εἰς
 ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρι Ἀππίου φόρου καὶ Τριῶν
 ταβερνῶν, οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος εὐχαριστήσας τῷ
 θεῷ ἔλαβε θάρσος. Ὅτε δὲ εἰσῆλθομεν εἰς 16 27,3.
 Ῥώμην, ἐπετροπή τῷ Παύλῳ μένειν καθ' ἑαυτὸν
 σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.

40 Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συνκαλέσασθαι 17 13,15; 23,1.
 αὐτὸν τοὺς ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρώτους· συνελ-
 θόντων δὲ αὐτῶν ἔλεγεν πρὸς αὐτούς· ἐγώ, ἄνδρες
 ἀδελφοί, οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς

7 hRT τρεις ημερας 9 H [και] οι 12 W ημεραις
 τρισιν 13 H περιελοντες 14 W ηλθομεν 15 W ηλθον
 16 H εισηλθαμεν | εις : T+ την | επετρο. τω Παυλω : +h^r |
 W^m ο εκατονταρχος παρεδωκεν τους δεσμους τω στρατο-
 πεδαρχω (W^m -χη), τω δε Παυλω επετροπη | εαυτον : h^r +
 + εξω της παρεμβολης +

7 Πουπλιω 5α 9 γενομ. : + υγιους H 10 την
 χρεϊαν Ha5 14 παρ : επ Ha5 | επιμειναντες Ha
 15 - οι B96

κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσιν, μή πως εἰς κενὸν τρέχω
 Act 16,3. 3 ἢ ἔδραμον. ἀλλ' οὐδὲ Τίτος ὁ σὺν ἐμοί, Ἐλλήν
 Act 15,1,24. 4 ἄν, ἠραγκάσθη περιτομηθῆναι· διὰ δὲ τοὺς παρεισ- 55
 άκτους ψευδαδέλφους, οἵτινες παρεισῆλθον κα-
 3,1. 5 τασκοπήσαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν ἦν ἔχομεν ἐν
 Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἡμᾶς καταδουλώσουσι· οἷς
 οὐδὲ πρὸς ὄραν εἴξαμεν τῇ ὑποταγῇ, ἵνα ἡ ἀλή-
 Sir 35,16. 6 θεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείλη πρὸς ὑμᾶς. ἀπὸ δὲ
 Dt 10,17. 7 τῶν δοκούντων εἶναι τι, — ὁποῖοι ποτε ἦσαν
 οὐδὲν μοι διαφέροι· πρόσωπον [ὁ] θεὸς ἀνθρώπου
 οὐ λαμβάνει — ἐμοὶ γὰρ οἱ δοκούντες οὐδὲν προσ-
 1,18. 7 ἀνέθεντο, ἀλλὰ τοῦναντίον ἰδόντες ὅτι πεπίστευ-
 Act 9,15;
 15,19; 22,21. 8 μαί τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας καθὼς Πέτρος
 τῆς περιτομῆς, ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρον εἰς ἀπο-
 9 στολήν τῆς περιτομῆς ἐνήργησεν καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ
 J 1,42. 9 ἔθνη, καὶ γρόντες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι,
 Ἰακώβος καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰωάννης, οἱ δοκούντες
 στυλοὶ εἶναι, δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ Βαρνάβη
 κοινωνίας, ἵνα ἡμεῖς εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς
 Act 11,30;
 12,25. 10 τὴν περιτομήν· μόνον τῶν πτωχῶν ἵνα μνημο-
 νεύομεν, ὃ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι.
 I 15,2.
 Act 11,34.
 Prv 23,25. 11 Ὅτε δὲ ἦλθεν Κηφᾶς εἰς Ἀντιόχειαν, κατὰ πρόβ- 3
 ὀπον αὐτῷ ἀντίστην, ὅτι κατηνωσμένος ἦν. πρὸ
 τοῦ γὰρ εἰσελθεῖν τινας ἀπὸ Ἰακώβου μετὰ τῶν
 ἐθνῶν συνήσθηεν· ὅτε δὲ ἦλθον, ὑπέστειλλεν καὶ
 ἀφώριζεν ἑαυτὸν, φοβούμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς,
 13 καὶ συννεκροῖσθαι αὐτῷ καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι,
 ὅσπερ καὶ Βαρνάβας συναπήχθη αὐτῶν τῇ ὑπο-
 14 κρίσει. ἀλλ' ὅτε εἶδον ὅτι οὐκ ὀρθοδοδοῦσιν
 πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, εἶπον τῷ
 Κηφᾷ ἔμπροσθεν πάντων· εἰ σὺ Ἰουδαῖος ὑπάρο-

4 H καταδουλώσουσαι, — 5 h' — οὐς οὐδὲ 6 [σ] :
 T—RW 12 h' ἦλθεν | περιτομῆς : T'W, 13 και
 2° : [H]—W

4 — δε Marcion 5 διαμενη AFGa 9 — και Κηφας A
 Πέτρος x. Ιακ. DEa 11 Πέτρος DEa5 14 Πέτρον DEw5

χων ἐθνικῶς καὶ οὐκ Ἰουδαϊκῶς ζῆς, πῶς τὰ
 ἐθνη ἀναγκάζεις Ἰουδαῖζειν; Ἡμεῖς φράσει Ἰου- 15
 δαῖοι καὶ οὐκ ἐξ ἐθνῶν ἁμαρτωλοὶ, εἰδότες δὲ 16
 ὅτι οὐ δικαιουθαί ἀνθρώπος ἐξ ἔργων νόμου ἐάν
 μὴ διὰ πίστεως Χριστοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἡμεῖς εἰς
 Χριστὸν Ἰησοῦν ἐπιστεύσαμεν, ἵνα δικαιωθῶμεν
 ἐκ πίστεως Χριστοῦ καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου, ὅτι
 ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ. εἰ 17
 δὲ ζητούντες δικαιωθῆναι ἐν Χριστῷ ἐσρέθημεν
 καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοὶ, ἅρα Χριστὸς ἁμαρτίας διά-
 κωνος; μὴ γένοιτο. εἰ γὰρ ἂ κατέλυσα ταῦτα 18
 πάλιν οἰκοδομῶ, παραβάτην ἑμαυτὸν συνιστάνω.
 ἐγὼ γὰρ διὰ νόμον νόμῳ ἀπέθανον ἵνα θεῷ ζῆσω. 19 R 7,6.11 s.
 Χριστῷ συνεσταύρωμαι.¹ ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ 20
 ἐν ἐμοὶ Χριστός· ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει
 ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ἀγαπήσαντός με
 καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. Οὐκ ἀπέτω 21
 τὴν χάριν τοῦ θεοῦ· εἰ γὰρ διὰ νόμου δικαιο-
 σύνη, ἅρα Χριστὸς δωρεάν ἀπέθανεν.
 4 Ὡ ἀνόητοι Γαλάται, τίς ὑμᾶς ἐβόσκαεν, οἷς 3
 κατ' ὀφθαλμοὺς Ἰησοῦς Χριστὸς προεγράφη ἐσταυ-
 ρωμένος; τοῦτο μόνον θέλω μαθεῖν ἀφ' ὑμῶν, ἐξ 2
 ἔργων νόμου τὸ πνεῦμα ἐλάβετε ἢ ἐξ ἀκοῆς πίσ-
 τεως;¹ οὕτως ἀνόητοὶ ἔστε; ἐναρξάμενοι πνεύματι 3
 νῦν σαρκὶ ἐπιτελείσθε; τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῆ; 4
 56 εἰ γε καὶ εἰκῆ. ὃ οὖν ἐπιχορηγῶν ὑμῖν τὸ πνεῦμα 5
 καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑμῖν, ἐξ ἔργων νόμου ἢ
 ἐξ ἀκοῆς πίστεως; καθὼς Ἀβραάμ ἐπίστευσεν τῷ 6
 θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.
 5 Ἰνωσάτετε ἅρα ὅτι οἱ ἐκ πίστεως, οὗτοι υἱοὶ 7

14 οὐκ : h („MSS“) T ουχ W ουχι 15 W αμαρτωλοι·
 16 R πιστ. Ἰησον Χριστου | hW εἰς Ἰησον Χριστον
 20 h'W τη του θεου και Χριστου του αγαπ. 3,1 εβασκαεν :
 h' + τη αληθεια μη πειθεσθαι 6 (W sect inc. Καθως)

14 πως : τι Κλας 16 — δε ΑΚα5 | οτι 2° : διου
 CEa5 20 αγαπ. : αρωρασαντος Marcion 3,1 προεγο. : +
 εν υμιν DEa5

Gn 18,18; 12,8. Act 3,25. 8 εἰσιν Ἀβραάμ. προϋδούσα δὲ ἡ γραφή ὅτι ἐκ πίστεως δικαιοῦ τὰ ἔθνη ὁ θεός, προσηγγελίστατο τῷ Ἀβραάμ ὅτι ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα

R 4,16. 9 τὰ ἔθνη. ὥστε οἱ ἐκ πίστεως εὐλογοῦνται σὺν

Dt 27,26. 10 τῷ πιστῷ Ἀβραάμ. Ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων νόμου εἰσίν, ὑπὸ κατάραν εἰσίν· γέγραπται γὰρ ὅτι ἐπι-κατάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει πᾶσιν τοῖς γεγραμ-μένοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τοῦ ποιῆσαι αὐτά.

Hb 2,4. R 1,17. H 10,35. 11 ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δικαιοῦται παρὰ τῷ θεῷ

Lv 18,5. 12 δῆλον, ὅτι ὁ δικαίος ἐκ πίστεως ζήσεται· ὁ δὲ νόμος οὐκ ἔστιν ἐκ πίστεως, ἀλλ' ὁ ποιῆσας αὐτὰ ζήσεται ἐν αὐτοῖς. Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατ-άρα, ὅτι γέγραπται· ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμ-άμενος ἐπὶ ξύλον, ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ Ἀβραάμ γένηται ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ, ἵνα τὴν επαγ-γελίαν τοῦ πνεύματος λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως.

R 8,9. 13 ζήσεται ἐν αὐτοῖς. Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατ-άρα, ὅτι γέγραπται· ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμ-άμενος ἐπὶ ξύλον, ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ Ἀβραάμ γένηται ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ, ἵνα τὴν επαγ-γελίαν τοῦ πνεύματος λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως.

Dt 21,23. 15 Ἀδελφοί, κατὰ ἀνθρώπου λέγω· ὁμοῦ ἀνθρώπου κεραιωμένην διαθήκην οὐδεὶς ἀθετεῖ ἢ επιδια-τάσσεται· τῷ δὲ Ἀβραάμ ἐροῦθήσαν αἱ επαγγε-λίαι καὶ τὰ σπέρματι αὐτοῦ. οὐ λέγει· καὶ τοῖς σπέρμασιν, ὡς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ' ὡς ἐφ' ἐνός·

Gn 12,7; 18,15; 17,7; 22,18; 24,7. 16 καὶ τῷ σπέρματι σου, ὃς ἐστὶν Χριστός. τοῦτο δὲ λέγω· διαθήκην προκεκρωμένην ὑπὸ τοῦ θεοῦ ὁ μετα τετρακόσια καὶ τριάντα ἔτη γεγονώς νόμος οὐκ ἀκυροῖ, εἰς τὸ καταργῆσαι τὴν επαγγε-λίαν. εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ κληρονομία, οὐκίτι ἐξ επαγγελίας· τῷ δὲ Ἀβραάμ δι' επαγγελίας κε-κράσθη ὁ θεός. Τί οὖν ὁ νόμος; τῶν παρα-βάσεων χάριν προσετέθη, ἄχρις ἂν ἔλθῃ τὸ σπέρμα ᾧ ἐπήγγελται, διαταγὴς δι' ἀγγέλων, ἐν χειρὶ με-

12 T αλλα 14 hRT Χριστο Ἰησου 15 HR λεγω·
19 an : hRT ou | W αγγελων εν

10 εν πασω A C M S 12 αυτα : + ανθρωπος E K a s
14 ευλογιαν DG Marcion 16 ος : ο D* E 17 θεου : + εις
Χριστον D E a s 19 ετεθη D* F G

18 οἴτου. ὁ δὲ μεσίτης ἐνός οὐκ ἔστιν, ὁ δὲ θεός 20 εἰς ἔστιν. ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν επαγγελιῶν τοῦ 21 R 8,2-4. θεοῦ; μὴ γένοιτο. εἰ γὰρ ἐδόθη νόμος ὁ δυνά-μενος ζωοποιῆσαι, ὄντως ἐκ νόμου ἂν ἦν ἡ δι-καιοσύνη· ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ γραφή τὰ πάντα 22 R 8,9-19; 11,32. ὑπὸ ἀμαρτίαν ἵνα ἡ επαγγελία ἐκ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ δοθῇ τοῖς πιστεύουσιν.

Πρὸ τοῦ δὲ ἔλθεῖν τὴν πίστιν ὑπὸ νόμον 23 4,3. ἐφρουρούμεθα συγκλειόμενοι εἰς τὴν μέλλουσαν 1 P 1,5. πίστιν ἀποκαλυφθῆναι. ὥστε ὁ νόμος παιδαγω-24 γός ἡμῶν γέγονεν εἰς Χριστόν, ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν· ἐλθοῦσης δὲ τῆς πίστεως οὐκίτι 25 R 10,4. ὑπὸ παιδαγωγῶν ἔσμεν. Πάντες γὰρ υἱοὶ θεοῦ 26 J 1,12. R 8,17. ἔστε διὰ τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ὅσοι γὰρ 27 R 8,3. R 13,14. εἰς Χριστόν ἐβαπτίσθητε, Χριστόν ἐνεδύσασθε. οὐκ ἐν Ἰουδαίῳ οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἐν δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἐν ἄρσεν καὶ θήλῃ· πάντες γὰρ ἡμεῖς εἰς ἔστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. εἰ δὲ ἡμεῖς 28 R 10,12. Χριστοῦ, ἄρα τοῦ Ἀβραάμ σπέρμα ἐστέ, κατ' 1 K 12,13. επαγγελίαν κληρονομοῖ. Λέγω δέ, ἐφ' ὅσον χρό-4 νος ὁ κληρονόμος νῆπιος ἐστίν, οὐδὲν διαφέρει τοῦ οὐλοῦ κύριος πάντων ὢν, ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτροπῶν 2 ἐστὶν καὶ οἰκονόμους ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ πατρός. οὕτως καὶ ἡμεῖς, ὅτε ἤμεν νῆπιοι, ὑπὸ 3 3,23; 5,1. τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ἡμεῖς δεδουλωμένοι· ὅτε 4 Koi 2,20. δὲ ἦλθεν τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν 5 E 1,10. ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός, 6 Gn 3,15. γενόμενον ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξα-5 3,13,26. γοράσῃ, ἵνα τὴν υἰοθεσίαν ἀπολάβωμεν. Ὅτι 6 Mc 14,36. δὲ ἔστε υἱοὶ, ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα τοῦ 8 8,15. υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν, κρᾶζον· Ἀββᾶ

20 21 W εστιν· ο 21 του θεου : [H]-W | εκ νομου :
X εν νομο | h ην [αν] T ην αν 24 RW δικαιοποιησεν.
(W sect inc. ελθ. v. 25) 28 T απαντες 29 T κατα
4,3 ημεθα : R ημεν 6 W - ο θεος | H Αββᾶ

23 συγκελεισμενοι CE a s 4,6 ημων : υμων E K a s

- 3,29. R 8,16,17. 7 **ὁ πατήρ**. ὥστε οὐκέτι εἰ δοῦλος ἀλλὰ υἱός· εἰ δὲ υἱός, καὶ κληρονόμος διὰ θεοῦ.
- 8 Ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ εἰδότες θεὸν ἐδουλεύσατε
- 9 τοῖς φάσει μὴ οὖσαν θεοίς· νῦν δὲ γινόντες θεόν, μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα,
- R 14,5. 10 **ὡς πάλιν ἀνωθεν δουλεύσαι θέλετε**; ἡμέρας παρατηρήσατε καὶ μῆρας καὶ καιροὺς καὶ ἐναντούς.
- Kol 2,16. 11 φοβοῦμαι ὑμᾶς μὴ πως εἰκῆ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς.
- 2 J 8. 11 Γίνεσθε ὡς ἐγώ, ὅτι καγὼ ὡς ὑμεῖς, * ἀδελφοί, 57
- Act 16,6. 13 **δέσμοι ὑμῶν**. οὐδὲν με ἠδικήσατε· ^{αὐτῶν} οἴδατε δὲ ὅτι δι' ἀσθενείαν τῆς σαρκὸς ἐδηγγελισάμην ὑμῖν τὸ
- 1 K 2,3. 14 πρότερον, καὶ τὸν πειρασμὸν ὑμῶν ἐν τῇ σαρκί μου οὐκ ἐξουθενήσατε οὐδὲ ἐξεπτύσατε, ἀλλὰ ὡς ἄγγελον θεοῦ ἐδέξασθε με, ὡς Χριστὸν Ἰησοῦν.
- Act 14,11,12. 15 **ἰποῦ οὖν ὁ μακαρισμὸς ὑμῶν**; μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν ὅτι εἰ δυνατόν τοὺς σφραγματοῦς ὑμῶν ἐξορῶξαντες
- Is 63,10. 16 **ἐδώκατέ μοι**. ὥστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα ἀλη-
- Am 5,10. 17 **θεῶν ὑμῖν**; ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς, ἀλλὰ ἐκ-
- 1,7. 17 κλεισαι ὑμᾶς θέλουσιν, ἵνα αὐτοὺς ζηλοῦτε. κα-
18 λὼν δὲ ζηλοῦσθαί ἐν καλῷ πάντοτε, καὶ μὴ μόνον ἐν τῷ παρεῖναι με πρὸς ὑμᾶς, τέκνα μου, οὐδὲ πάλιν ὠδίνω μέχρις οὐ μορφωθῆ Χριστὸς ἐν
- 1 K 4,15. 19 ὑμῖν· ἤθελον δὲ παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι καὶ ἀλλάξαι τὴν φωνήν μου, ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν.
9. 3,23. 21 **λέγετέ μοι οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶναι**, τῶν 4 9
- Gn 16,15. 22 **νόμον οὐκ ἄκούετε**; γέγραπται γὰρ ὅτι Ἀβραάμ δύο υἱοὺς ἔσχεν, ἕνα ἐκ τῆς παιδίσκης καὶ ἕνα
- Gn 21,2,9. 23 **ἐκ τῆς ἐλευθέρου**. ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς παιδίσκης
- R 9,7-9. 23 **ἐκ τῆς ἐλευθέρου**. ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς παιδίσκης
- Gn 17,16.

7 δια θεου : h^r [θεου] δια Χριστου η δια θεου η' of God'
9 h δουλευειν 10 T εναντους; 14 W αλλ 16 W fin.
18 RT υμας. 19 K τεκνια | υμιν : T,W. 23 μεν : [H]-W

7 — εἰ FG 8 — φουσι K 14 υμων : μον τον EKaς
15 που : τις DEaς | ουν : + ην DEaς 17 εκκλ. ημας 5^ο |
fin + ζηλοῦτε δε τα κρειττω χαρισματα D*EFG 18 δε :
+ το DEaς 21 αναγωσκατε DEa

κατὰ σάρκα γενένηται, ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρου
διὰ τῆς ἐπαγγελίας. ἀτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα· 24 5,1. R 8,15.
αὐταὶ γὰρ εἰσιν δύο διαθήκαι, μία μὲν ἀπὸ ὄρου
Σινᾶ, εἰς δουλείαν γεννώσα, ἣτις ἐστὶν Ἄγαρ. τὸ 25
δὲ Ἄγαρ Σινᾶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ· συνστοι-
χεῖ δὲ τῇ νῦν Ἱερουσαλῆμ, δουλεύει γὰρ μετὰ
τῶν τέκνων αὐτῆς. ἡ δὲ ἄνω Ἱερουσαλῆμ ἐλευ- 26 H 12,22.
θέρᾳ ἐστίν, ἣτις ἐστὶν μήτηρ ἡμῶν· γέγραπται γὰρ· 27 Is 54,1.

εὐφράνθητι, στείρα ἢ οὐ τίκτουσα,

ῥήξον καὶ βόησον, ἢ οὐκ ὠδίνουσα·

ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς
ἐχουσης τὸν ἄνδρα.

ὑμεῖς δὲ, ἀδελφοί, κατὰ Ἰσαὰκ ἐπαγγελίας τέκνα 28 23.
ἐστέ. ἀλλ' ὥσπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς 29 Gn 21,9.
ἐδίωκεν τὸν κατὰ πνεῦμα, οὕτως καὶ νῦν. ἀλλὰ 30 Gn 21,10,12.
τί λέγει ἡ γραφή; ἔβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν
υἱὸν αὐτῆς· οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς
παιδίσκης μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς ἐλευθέρου. διό, 31 8,29.
ἀδελφοί, οὐκ ἐσμέν παιδίσκης τέκνα ἀλλὰ τῆς
ἐλευθέρου.

Τῇ ἐλευθερίᾳ ἡμᾶς Χριστὸς ἠλευθέρωσεν· στή- 5 4,5,31.
κετε οὖν καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε. Act 15,10.

10 Ἴδε ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑμῖν ὅτι ἐάν περιτέμ- 2 2 K 10,1.
νησθε Χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει. μαρτό- 3 1,9.
ρομαι δὲ πάλιν παντὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ
ὅτι ὀφειλέτης ἐστὶν ὄλον τὸν νόμον ποιῆσαι. κατ- 4
ορηθήτε ἀπὸ Χριστοῦ οἵτινες ἐν νόμῳ δικαι-
οῦσθε, τῆς χάριτος ἐξεπέσατε. ἡμεῖς γὰρ πνεύματι 5

23 δια της : K δι 24 T δουλιαν | Η Ἄγαρ (η 25) 25 δε
Ἄγαρ : hT γαρ R γαρ [Ἄγαρ] 28 υμεις εἰ εστε : K ημεις εἰ
εσμεν 31,5,1 της ελευθερας. ... στερκ. ουν και : h^ο της
ελευθερας, η ελ. ... ηλευθερωσεν. στερκ. ουν και η τ. ελευ-
θερας. Τη ελ. [ουν] η Χριστου ημας (ημας Χρ.) ηλευθερωσεν
στερκατε και (Τη fort pro 'Επί') 5,1 T δουλιαν | Η ενεχεσθε. —

25 συνστοιχουσα τη Da 26 παντων ημων AKLaς
30 της ελευθ. : μον Ισαακ D*EFG 5,3 — πάλιν D*FG

6,15. 1 K 7,19. 6 ἐκ πίστεως ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπεκδεχόμεθα. ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομὴ τι ἰσχύει οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργοῦμένη.

7 Ἐτρέχετε καλῶς· τίς ὑμᾶς ἐνεκοπεν ἀληθεῖα μὴ

1,6. 8 πεῖθεσθαι; ἢ πεισομὴ οὐκ ἐκ τοῦ καλοῦντος

1 K 5,6. 9 ὑμᾶς. μικρὰ ζῆμιν ἔδωκεν τὸ φῶγμα ζυμοί.

1,7. 2 K 11,15. 10 ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν κριθῶ ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρονηήσετε· ὁ δὲ ταρασσών ὑμᾶς βαστάσει τὸ κρίμα,

1 K 1,23. 11 ὅστις ἐάν ᾗ. Ἐγὼ δέ, ἀδελφοί, εἰ περιτομὴν ἐτι κηρύσσω, τί ἐτι διώκομαι; ἄρα κατήρηται τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ. Ὁφελον καὶ ἀποκόφονται οἱ ἀναστατούντες ὑμᾶς.

1 P 2,16. 13 Ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε, ἀδελφοί· 11
R 7,8.
μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῆ σαρκί,

Lv 19,18. 14 ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις. ὁ γὰρ πᾶς νόμος ἐν ἐνὶ λόγῳ πεπλήρωται, ἐν τῷ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνεται καὶ κατεσιδίετε, βλέπετε μὴ ὑπ' ἀλλήλων ἀναλωθῆτε. Λέγω δέ, πνεύματι περιπατεῖτε καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελήσητε.

R 7,15.23. 17 ἢ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκὸς, ταῦτα γὰρ ἀλλήλους ἀντικεῖται, ἵνα μὴ ἂ ἐάν θέλῃτε ταῦτα ποιῆτε.

R 8,14. 18 εἰ δὲ πνεύματι ἄγεσθε, οὐκ ἐστέ ὑπὸ νόμον.

1 K 6,9,10. 19 φανερά δὲ ἐστὶν τὰ ἔργα τῆς σαρκὸς, ἅτινά ἐστιν πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσελγεία, ἰδωλολατρεία, φαρμακεία, ἐχθραί, εἶρις, ζῆλος, θυμοί, ἐριθείαι, δόξαστασίαι, αἰρέσεις, ἴφθμοι, μέθαι, κόμοι, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις, ἃ προλέγω ὑμῖν καθὼς προείπον, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες βασιλείαν θεοῦ

6 H [Ἰησοῦ] 8 h^r - οὐκ 9 ζυμοί : h^r δολοί 20 H εἰδωλολατρία | H φαρμακία | h ερεῖς, ζήλοι | H ἐριθείαι 21 φθνοί : [R] W+ φοροί | καθως : h+ και

7 ενεκοπεν; αλ. μη πειδεσθαι μηδενι πειδεσθε Ga 10 - εν κριτω B 14 νομος : + εν υμιν D*EFG | πληροται DEms 17 γαρ 2° : δε ACms 19 πορνεια : pr μοιχεια DEms

οὐ κληρονομήσουσιν. ὁ δὲ καρπὸς τοῦ πνεύματος ἐστὶν ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, ἰπραθής, ἐγκράτεια· κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἐστὶν νόμος. οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ τὴν σάρκα ἐσαύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασιν καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις. Εἰ ζῶμεν πνεύματι, πνεύματι καὶ στοιζόμεν. μὴ γινώμεθα κενόδοξοι, ἀλλήλους προκαλούμενοι, ἀλλήλοις φθονοῦντες. Ἀδελφοί, ἐάν καὶ προλημφθῆ ἄνθρωπος ἐν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι πραότητος, σκοπῶν σεαυτὸν, μὴ καὶ σὺ πειρασθῆς. τὰ βάρη βαστάετε, καὶ οὕτως ἀναπληρώσετε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ. εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναι τι μὴδὲν ὄν, φρεναπατᾶ ἑαυτόν. τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δοξάζετε ἑαυτοῦ ἕξαι, καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν μόνον τὸ καύχημά ἐξεῖ καὶ οὐκ εἰς τὸν ἕτερον· ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει. Κοινωνεῖτω δὲ ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον τῷ κατηχούντι ἐν πάσιν ἀγαθοῖς. Μὴ πλανᾶσθε, θεὸς οὐ μνηστῆριζεται. ὁ γὰρ ἐάν σπειρῶν ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θερίσει· ὅτι ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει φθοράν, ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα ἐκ τοῦ πνεύματος θερίσει ζωὴν αἰώνιον. τὸ δὲ καλὸν ποιοῦντες μὴ ἐγκακόμεν· καιρῶ γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν μὴ ἐκλυόμενοι. Ἄρα οὖν ὡς καιρὸν ἔχομεν, ἐργαζόμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως.

12 Ἴδετε πηλίκους ὑμῖν γραμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ. Ὅσοι θέλουσιν εὐπροσωπῆσαι ἐν σαρκί,

26 ἀλλοίους : h ἀλλήλους 26.6,1 W φθονοῦντες, ἀδελφοί. 2 HR ἀναπληρώσατε 4 H [ἐκαστος] | ἕτερον : H,R. 9 RW ἐγκρα- 10 RW ἔχομεν 11 h ἡλικίους

23 πραοτης DEms | ἐγκρατ. : + ἀγνεα D*EFG 6,1 ἀνθρ. : τις ἐξ υμῶν Pa

- ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην ποιούμεν αὐτὸν καὶ ὁ λόγος
 2 αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν. *Τεκνία μου, ταῦτα* 2
 γράφω ὑμῖν ἵνα μὴ ἁμαρτήτε. καὶ ἐάν τις ἁμαρτήσῃ,
 παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα, Ἰησοῦν
 2 Χριστὸν δίκαιον· καὶ αὐτὸς ἰλασμός ἐστιν περὶ
 τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ
 3 μόνον ἀλλὰ καὶ περὶ ὄλου τοῦ κόσμου. καὶ ἐν
 τούτῳ γινώσκουμεν ὅτι ἐγνώκαμεν αὐτόν, ἐάν τὰς
 4 ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν. ὁ λέγων ὅτι ἐγνώκα
 αὐτόν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης
 5 ἐστίν, καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν· ὃς δ'
 ἂν τηρῇ αὐτοῦ τὸν λόγον ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ
 ἀγάπη τοῦ θεοῦ τετελείωται. Ἐν τούτῳ γινώσ-
 6 κομεν ὅτι ἐν αὐτῷ ἐσμεν· ὁ λέγων ἐν αὐτῷ
 μένειν ὀφείλει καθὼς ἐκεῖνος περιεπάτησεν καὶ
 αὐτὸς οὕτως περιπατεῖν.
 7 Ἀγαπητοί, οὐκ ἐντολήν καινὴν γράφω ὑμῖν, 23
 ἀλλ' ἐντολήν παλαιὰν ἣν εἶχετε ἀπ' ἀρχῆς· ἡ
 ἐντολή ἡ παλαιὰ ἐστὶν ὁ λόγος ὃν ἠκούσατε.
 8 Πάλιν ἐντολήν καινὴν γράφω ὑμῖν, ὃ ἐστὶν ἀληθὲς
 ἐν αὐτῷ καὶ ἐν ὑμῖν, ὅτι ἡ σκοτία παράγεται
 9 καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη φαίνει. Ὁ λέγων
 ἐν τῷ φωτὶ εἶναι καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν
 10 ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν ἕως ἄρτι. ὁ ἀγαπῶν τὸν
 ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ φωτὶ μένει, καὶ σκάνδαλον
 11 ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν· ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
 ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ,
 καὶ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία ἐτύλωσεν
 12 τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. *Γράφω ὑμῖν, τεκνία,*

2,1 H πατερα Ιησ. 2 h μονον 5 W ἐν (2^ο) εἰ ἐσμεν.
 6 HR— οὕτως 10 hRT οὐκ ἐστιν ἐν αὐτῷ

2,4 — οὐ CΚα5 | — καὶ (2^ο) AP | — ἐν τούτῳ N |
 ἀλήθεια: + του θεου N 7 αγαπ.: αδελφοι KLa5 | fin
 + απ αρχης KLa5 8 ἡμιν 2^ο: ἡμιν AP | σκοτία:
 σια A, it 9 100 12 παιδια 27a

- ὅτι ἀφένονται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα
 αὐτοῦ. γράφω ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν 13 1,1 J 1,1.
 ἀπ' ἀρχῆς. γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι νενικῆ-
 14 κατε τὸν πονηρόν. ἔγραφα ὑμῖν, παιδιά, ὅτι 14 E 8,10.
 ἐγνώκατε τὸν πατέρα. ἔγραφα ὑμῖν, πατέρες,
 ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. ἔγραφα ὑμῖν, νεα-
 νίσκοι, ὅτι ἰσχυροὶ ἐστε καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐν
 2 ὑμῖν μένει καὶ νενικῆκατε τὸν πονηρόν. Μὴ 15 Jc 4,4.
 ἀγαπάτε τὸν κόσμον μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. ἐάν 15 J 5,42.
 τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ
 πατρὸς ἐν αὐτῷ· ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ 16 Prv 27,20.
 ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφ- 16 Jc 4,16.
 θαλμῶν καὶ ἡ ἀλαζονία τοῦ βίου, οὐκ ἔστιν ἐκ 16 Tt 2,12.
 τοῦ πατρὸς, ἀλλὰ ἐκ τοῦ κόσμου ἐστίν. καὶ ὁ 17 Mt 7,21.
 κόσμος παράγεται καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ 17 P 4,2.
 ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα.
 4,3 Παιδιά, ἐσχάτη ὄρα ἐστίν, καὶ καθὼς ἠκού- 18 Mt 24,5,24.
 σατε ὅτι ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι 18 P 4,7.
 πολλοὶ γεγόνασιν· ὅθεν γινώσκουμεν ὅτι ἐσχάτη 18 K 10,11.
 ὄρα ἐστίν. ἐξ ἡμῶν ἐξηλθάν, ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ 19 Act 20,30.
 ἡμῶν· εἰ γὰρ ἐξ ἡμῶν ἦσαν, μετενήκεισαν ἀν 19 K 11,19.
 μεθ' ἡμῶν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῶσιν ὅτι οὐκ εἰσὶν 20
 πάντες ἐξ ἡμῶν. καὶ ὑμεῖς χροῖσμα ἔχετε ἀπὸ 20 27.
 τοῦ ἀγίου, καὶ οἴδατε πάντες. οὐκ ἔγραφα ὑμῖν 20 K 2,15.
 21 ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ὅτι οἴδατε
 αὐτήν, καὶ ὅτι πᾶν ψεῦδος ἐκ τῆς ἀληθείας οὐκ

14 H [του θεου] 16 RW αλαζονεια 17 H [αυτου] |
 αιωνα: h^r+ quomodo [et] ille manet in aeternum 19 W
 ἐξηλθον | RT εἰ γὰρ ἦσαν ἐξ ἡμῶν 20 H αγίου· | K—
 και 2^ο | παντες (K παντες —): hR παντα.

13 τον 2^ο: το 895 14 εγραφα 1^ο: γραφω Ka5 |
 τον 3^ο: το B 15 πατρος: θεου AC3a 18 ο αντιχριστος
 AKLa5

22 ἔστιν.

Τίς ἔστιν ὁ ψεύστης εἰ μὴ ὁ ἀρνούμενος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ Χριστός; οὗτός ἐστιν ὁ ἀντιχριστός, ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν. πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱόν οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει· ὁ ὁμολογῶν τὸν υἱόν καὶ τὸν πατέρα

4,15. 23
J 5,23; 15,25.

ἔχει. ὅμοις ὁ ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἐν ὕμιν μενέτω. 5

ἔάν ἐν ὕμιν μείνη ὁ ἀπ' ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ ὅμοις ἐν τῷ υἱῷ καὶ ἐν τῷ πατρὶ μενεῖτε. καὶ αὕτη ἔστιν ἡ ἐπαγγελία ἣν αὐτὸς ἐπηγγέλατο ἡμῖν, τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον. Ταῦτα

20. J 14,26; 16,13.
Jr 31,34.

ἔγραψα ὑμῖν περὶ τῶν πλανῶντων ὑμᾶς. καὶ ὅμοις τὸ χροῖσμα ὃ ἐλάβετε ἀπ' αὐτοῦ μένει ἐν ὕμιν, καὶ οὐ χροεῖαν ἔχετε ἵνα τις διδάσκη ὑμᾶς· ἀλλ' ὡς τὸ αὐτοῦ χροῖσμα διδάσκει ὑμᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀληθές ἐστιν καὶ οὐκ ἔστιν ψεῦδος.

8,2; 4,17. 28 καὶ καθὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς, μένετε ἐν αὐτῷ. Καὶ νῦν, τεκνία, μένετε ἐν αὐτῷ, ἵνα ἐάν φανερωθῇ σχῶμεν παρορησίαν καὶ μὴ αἰσχυρθῶμεν ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. ἐάν εἰδῆτε ὅτι δίκαιός ἐστιν, γινώσκετε ὅτι καὶ πᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην ἐξ αὐτοῦ γεγέννηται.

5,20. J 1,12,13.
J 16,3. E 1,5.

3 Ἴδετε ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ἡμῖν ὁ πατήρ ἵνα τέκνα θεοῦ κληθῶμεν, καὶ ἐσμεν. διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γινώσκει ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἔγνω αὐτόν.

2,28. R 3,17.
2 K 3,18.
Ph 3,21.
Kol 3,4.
Ex 84,29.

2 Ἀγαπητοί, νῦν τέκνα θεοῦ ἐσμεν, καὶ οὕτω ἐφανερώθη τί ἐσόμεθα. οἶδαμεν ὅτι ἐάν φανερωθῇ ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα, ὅτι ὁπόμοιδα αὐτὸν καθὼς ἔστιν. καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐπ' αὐτῷ ἀρνίξει ἑαυτὸν καθὼς ἐκεῖνος ἀγνός ἐστιν.

H 12,14.

24 εν 4°: [H]—W 27 hT υμας, | αλλ ως: h αλλα | h ψευδος· 29 και: [R]—A | fm W non dist, 3, IHR και ἐσμεν.

23 — ο ὁμολογ... (10) εχει KLa5 24 υμοις 1°: + ον KLa5 25 ημιν: υμν B31 27 χροισμα (10) B10 | αυτου 2°: αυτου Am5 | — και 5° A | μενειτε Ka5 28 οταν KLa5 | εχομεν s*Ka5 3,1 ημιν: υμν BK* | — και εσμεν KLa5 | ημας: υμας s*KLa 2 οιδ. δε KLa5

Πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ, 4 καὶ ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία. καὶ οἴδατε ὅτι 5 ἐκεῖνος ἐφανερώθη ἵνα τὰς ἁμαρτίας ἄσῃ, καὶ ἁμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μέ- 6 ρων οὐκ ἁμαρτάνει· πᾶς ὁ ἁμαρτάνων οὐκ ἐώρακεν αὐτὸν οὐδὲ ἔγνωκεν αὐτόν. Τεκνία, μηδεὶς πλα- 7 νάτω ὑμᾶς· ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην δίκαιός ἐστιν, καθὼς ἐκεῖνος δίκαιός ἐστιν· ὁ ποιῶν τὴν 8 ἁμαρτίαν ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστίν, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ὁ διάβολος ἁμαρτάνει. εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου.

Mt 7,23.

Is 53,4.5.9.
J 1,29.
1 P 2,24.

R 6,14.

7,29.

J 8,44.

4 Πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ θεοῦ ἁμαρτίαν οὐ 9 ποιεῖ, ὅτι σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει· καὶ οὐ δύναται ἁμαρτάνειν, ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται. ἐν τούτῳ φανερά ἐστὶν τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ καὶ 10 τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου· πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. ὅτι αὕτη ἔστιν ἡ ἀγγελία ἣν 11 ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους· οὐ καθὼς Κάιν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἦν καὶ ἔσφαξεν 12 τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· καὶ χάριν τίνος ἔσφαξεν αὐτόν; ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δίκαια.

6, 5,18.

11 J 13,34; 15,12.

12 Gn 4,8.

Mt 5,11.

J 15,18,19.

14 2,11. J 5,24.

15 Mt 5,21,22.

J 8,44.

7 Μὴ θαναμάζετε, ἀδελφοί, εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσ- 13 μος. ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ 14 θανάτου εἰς τὴν ζωὴν, ὅτι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελ- 15 φούς· ὁ μὴ ἀγαπῶν μένει ἐν τῷ θανάτῳ. πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀνθρωποκτόνος ἐστίν, καὶ οἴδατε ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν αὐτῷ μένουσαν. Ἐν τούτῳ ἐγγράκαμεν 16

J 13,1,14;

15,10.

G 2,20.

R 9,3; 10,4.

7 τεκνα: h παιδια 10 fin W, 12 H Καὶν 13 Μη: T
Και μη 15 αυτου: h αυτου | αυτω: hT αυτω

5 αμαρτ.: + ημων sCa5 8 ο δε π. A25a 10 ποιων
δικ.: ων δικαιοι lat 11 επαγγελια sCP 13 αδελφ.: +
νου KLa5 14 αδελφ.: + ημων sG8 | αγαπων: + του
αδελφου cKa5

- 5,5. 15 ὁ πατήρ ἀπέσταλκεν τὸν υἱὸν σωτήρα τοῦ κόσμου.
 8. 16 θεοῦ, ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ μένει καὶ αὐτὸς ἐν τῷ
 2,28. 17 μένει καὶ ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ μένει. Ἐν τούτῳ τε-
 τελείωται ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν, ἵνα παρορησίαν
 ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτι καθὼς
 18 φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τελεία
 ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον, ὅτι ὁ φόβος κόλα-
 σιν ἔχει, ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετελείωται ἐν τῇ
 10, 19 ἀγάπῃ. Ἡμεῖς ἀγαπῶμεν, ὅτι αὐτὸς πρῶτος
 2,4. 20 ἠγάπησεν ἡμᾶς. ἐάν τις εἶπῃ ὅτι ἀγαπῶ τὸν
 θεόν, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῇ, ψεύστης ἐστίν·
 ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὃν ἑώρακεν,
 τὸν θεὸν ὃν οὐχ ἑώρακεν οὐ δύναται ἀγαπᾶν.
 Mc 12,29—31. 21 καὶ ταύτην τὴν ἐντολήν ἔχομεν ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα ὁ
 ἀγαπῶν τὸν θεὸν ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.
 4,15.16. 5 Πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς 10
 1 P 1,22,23. 1 ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν
 J 8,42. 2 γεννήσαντα ἀγαπᾷ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ.
 2 ἐν τούτῳ γινώσκουμεν ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ
 θεοῦ, ὅταν τὸν θεὸν ἀγαπῶμεν καὶ τὰς ἐντολάς
 J 14,15,23,24. 3 αὐτοῦ ποιῶμεν. αὕτη γὰρ ἐστὶν ἡ ἀγάπη τοῦ
 Mt 11,30. 2 J 6. 4 θεοῦ, ἵνα τὰς ἐντολάς αὐτοῦ τηρῶμεν· καὶ αἱ
 J 16,33. 4 ἐντολαὶ αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσὶν, ὅτι πᾶν τὸ γεγεν-
 νημένον ἐκ τοῦ θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον· καὶ αὕτη

15 RT av | Ἰησοῦς : H+ [Χριστός] 16 μένει 2^ο : [H]
 18 W αλλα 5,1 αγαπα : RT+ και 3 fin R.

15 ομολογη Α5 | Ἰησοῦς : + Χριστος Β 16 πιστενο-
 μεν Α13 17 εσομεθα Σ 19 αγαπ. : pr ουν Α5α : +
 τον θεον Σ13 : + αυτον ΚLa5 | αυτος : ο θεος Α5α 20 ον :
 πως ΑΚm5 21 απο του θεου Α 5,1 του 2^ο : το Σ31
 2 τηρωμεν ΣΚm5

ΙΩΑΝΟΥ Γ

- 2 J 1. 1 Ὁ πρεσβύτερος Γαῖφ τῷ ἀγαπητῷ, ὃν ἐγὼ
Act 20,4. ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ.
- 2 Ἀγαπητέ, περὶ πάντων εὐχομαί σε εὐοδοῦσθαι 1
- 2 J 4. 3 καὶ ὑγιαίνειν, καθὼς εὐοδοῦταί σου ἡ ψυχὴ. ἐχά-
ρην γὰρ λίαν ἐρχομένων ἀδελφῶν καὶ μαρτυροῦν-
των σου τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ περι-
Phm 10. 4 πατεῖς. μειζότεραν τούτων οὐκ ἔχω χαρὰν, ἵνα
ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν τῇ ἀληθείᾳ περιπατοῦντα.
- 5 Ἀγαπητέ, πιστὸν ποιεῖς ὃ ἐὰν ἐργάσῃ εἰς τοὺς
Tit 3,13. 6 ἀδελφοὺς καὶ τοῦτο ξένους, οἳ ἐμαρτύρησάν σου
τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλησίας, οὓς καλῶς ποιήσεις
Act 20,35. 7 προπέμψας ἀξίως τοῦ θεοῦ· ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόμα-
1 K 9,12,15. τος ἐξῆλθαν μηδὲν λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν ἐθνι-
H 13,2. 8 κῶν. ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ὑπολαμβάνειν τοὺς
2 J 10. τοιοῦτους, ἵνα συνεργοὶ γινώμεθα τῇ ἀληθείᾳ.
- Mt 20,27. 2 J 9. 9 Ἐργασά τι τῇ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ὁ φιλοπρωτεύων
10 αὐτῶν Διοτρεφῆς οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς. διὰ τοῦτο,
ἐὰν ἔλθω, ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ λό-
γοις πονηροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς, καὶ μὴ ἀρκούμενος
ἐπὶ τούτοις οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφοὺς
καὶ τοὺς βουλομένους κωλύει καὶ ἐκ τῆς ἐκκλη-
σίας ἐκβάλλει.
- 1 J 3,6,9. 11 Ἀγαπητέ, μὴ μιμοῦ τὸ κακὸν ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν.
ὁ ἀγαθοποιῶν ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστίν· ὁ κακοποιῶν
J 19,35; 21,24. 12 οὐχ ἐώρακεν τὸν θεόν. Δημητρίῳ μεμαρτύρηται 2
ὕπὸ πάντων καὶ ὑπὸ αὐτῆς τῆς ἀληθείας· καὶ
ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν, καὶ οἶδας ὅτι ἡ μαρτυρία
ἡμῶν ἀληθὴς ἐστίν.

Inser. RT Ιωαννου 3 T— γαρ 4 K χαριν 7 W
εξηλθον 9 HR Διοτρεφης 10 T— εκ 12 υπο 2° : RW υπ'

2 περι : προ? 4 — τη NKmς 5 εργαζη A | τουτο :
εις τους KLaς 6 ποιησας προπεμψεις C 7 εθνων KLaς
8 απολαμβανειν KLaς | αληθεια : εκκλησια S*A 9 εργαζα
αν S⁸I3a | — τι KLaς 10 βουλ. : επιδεχομενους C5a
11 ο δε κ. L3Iaς 12 οιδαιτε KLaς

